

HARJAVALLAN KAUPUNKI

TALOUSARVIO VUODELLE 2025

JA

TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2025 - 2027

KAUPUNGINHALLITUS 202
VALTUUSTO 202

Sisällys

HARJAVALLAN KAUPUNKI	3
I YHTEENVETO	3
YHTEENVETO TALOUSARVION KESKEISISTÄ ASIOISTA	3
PAINOPISTEALUEET TALOUSARVIO 2025	5
II YLEISPERUSTELUT	7
JULKISEN TALOUDEN NÄKYMÄT	7
RISKIENHALLINTA JA TURVALLISUUS.....	9
TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA	10
KÄYTTÖSUUNNITELMIEN VAHVISTAMINEN.....	11
TALOUDELLISEN JA TOIMINNALLISEN TULOKSEN SEURANTA JA RAPORTOINTI.....	12
HENKILÖSTÖRESURSSIT	13
LAINANOTTOVALTUUTUS KAUPUNGINHALLITUKSELLE	14
ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	14
TALOUSARVIOASETELMA TA 2025	16
III KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIELIMITTÄIN	17
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	17
Tulosalue: VAALIT	17
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	19
Tulosalue: TARKASTUSTOIMI.....	19
KAUPUNGINHALLITUS	21
Tulosalue: KESKUSHALLINTO	21
SIVISTYSLAUTAKUNTA	28
Tulosalue:	28
KASVATUS- JA KOULUTUSPALVELUT	28
Tulosalueen kuvaus, nykytila ja toimintaympäristön muutokset.....	28
Perusopetus.....	32
Perusopetuksen oppilasmäärät ja oppilasennusteet 2024-30.....	35
Lukiokoulutus	35
Lukiokoulutus, opiskelijamäärät laskentapäivinä sekä ennuste 2017-2026	35
Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yleiset tavoitteet vuosille 2025-2027	38
Tulosalue: KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN PALVELUT	40
Ulkoilun, liikunnan ja nuorisotyön yleiset tavoitteet vuosille 2025–2027	50
TEKNINEN LAUTAKUNTA	52
Tulosalue: KUNNALLISTEKNISET PALVELUT	53
Tulosalue: VESIHUOLTO.....	56
Tulosalue: TEKNISET TUKIPALVELUT	59
TILAPALVELUT	59
KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA.....	64
Tulosalue: KAUPUNKIKEHITYS	64
IV TULOSLASKELMAOSA	69
V INVESTOINTIOSA	74
VI RAHOITUSOSA	78
VII KUNTAKONSERNI.....	79
KONSERNITAVOITTEET	79
VIII LIITTEET	81

HARJAVALLAN KAUPUNKI

I YHTEENVETO

YHTEENVETO TALOUSARVION KESKEISISTÄ ASIOISTA

Talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2025-2027 perustuu Harjavalta 2025 Vahva ja rohkea -kaupunkistrategiaan, jonka valtuusto hyväksyi kokouksessaan 11.12.2017/§ 94. Valtuusto hyväksyi 13.2.2023/§ 4 tiivistetyn ja kirkastetun kaupunkistrategian siihen liittyvine ohjelmineen. Tässä prosessissa **väkiluvun kasvattaminen** asetettiin kaupungin päätavoitteeksi. Valtuusto vahvisti vuoden 2025 talousarvioasetelman 10.6.2024/§ 20. Kaupunginhallitus antoi vuotta 2025 koskevan talousarvion laadintaohjeen 17.6.2024/§ 118. Kaupunginhallitus tarkensi ohjaustaan 26.8.2024/§ 152 linjaten, että talousarvio vuodelle 2025 tulee laatia siten, että käyttötalouden toimintakuluista karsitaan kaksi prosenttia (2 %) vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Kustannusten säästötavoite on toimialakohtainen ja koskee kaikkia toimialoja. Lautakuntien esittelijät laativat talousarvioesitykset, jotka käytiin läpi kaupunginjohtajan ja talousjohtajan kanssa ennen lautakuntakäsittelyä. Talousarvioseminaarissa kaupunginhallitus ja lautakuntien puheenjohtajat ohjasivat kaupunginjohtajan talousarvioesityksen laatimista ennen kaupunginhallituksen ja edelleen valtuuston käsittelyä. Valtuuston talousarvioiltakoulu pidettiin 11.11.2024.

Kuntien peruspalveluiden valtionosuusuudistukseen liittyvä selvitystyö on talousarvion laadintavaiheessa hämärän peitossa. Valmistelussa on kuitenkin väläytetty mahdollisuutta päästä eroon negatiivisista valtionosuuksista. Valtionosuusuudistuksessa kuntien käytettävissä oleva euromäärä ei kuitenkaan ole kasvamassa.

Kaksi perättäistä alijäämäistä talousarviota syövät taseeseen kertyneen ylijäämän pikavauhtia. Harjavallan kaupunkistrategiaan liittyvään elinvoimaohjelmaan on kirjattu, että taseessa on oltava ylijäämää enemmän kuin 3 M€ ja mikäli ylijäämä näyttää jäävän alle tavoitteen, laaditaan useamman vuoden mittainen talouden tasapainottamisohjelma. Tasapainottamisohjelman toimenpiteiden toteuttaminen ja muuttuvat tehtävät edellyttävät yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistämistä jo ennen vuoden 2025 talousarvioesityksen hyväksymistä.

Verotulojen ennakoidaan kasvavan noin 780 tuhatta euroa vuonna 2025 kuluvan vuoden tasosta, josta 640 tuhatta euroa kertyisi kunnallisverojen tilitysten kasvusta ja 140 tuhatta euroa yhteisöverotulojen kasvusta.

Kuntien käyttötalouteen tulee lisäkustannuksia vuonna 2025, kun työllisyyspalvelut siirtyvät 1.1.2025 voimaan tulevan lakimuutoksen seurauksena kuntien hoidettavaksi. Uudistus on pyritty tekemään niin sanotusti kustannusneutraalisti siten, että valtio korvaa käyttötalouden kasvaneet

kustannukset valtionosuuksilla. Uudistukseen sisältyvä työllisyyttä edistävä kannustava rahoitusmalli nostanee kuitenkin lisäksi kaupungin kustannuksia ensi vuonna kasvavan työmarkkinatuen kuntaosuuden myötä.

Kaikki toimialat noudattivat talousarvion laatimisessa kaupunginhallituksen antamaa raamia kahden prosentin säästötavoitteesta ja karsivat ulkoisia kustannuksia vuodelle 2025 vuoden 2024 talousarvion tasosta ohjeistuksen verran tai sitä enemmän. Työllisyyspalvelu uudistus lisäsi lainsäädäntömuutoksen kautta kaupungin toimintakustannuksia 1,1 miljoonalla eurolla talousarviossa vuodelle 2025 vuoden 2024 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna. Osa nousevista kustannuksista 584 tuhatta euroa korvataan kunnille valtionosuuksien kautta.

Harjavallan kaupungin toimintamenojen loppusumma on 31,6 miljoonaa euroa. Toimintatuloja arvioidaan kertyvän 10,7 miljoonaa euroa. Toimintakate on -20,9 miljoonaa euroa. Verotuloja arvioidaan kertyvän 22,7 miljoonaa euroa ja valtionosuuksia -850 tuhatta euroa. Vuosikate on 214 tuhatta euroa ja poistot 3,2 miljoonaa euroa. Tulos on 3,0 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Taloustilannetta heikentävät toimintatuottojen romahtaminen, työllisyyspalveluista johtuvat kasvaneet kustannukset, kustannusten nousu sekä palkkakustannusten ja indeksien korotukset sekä yleinen taloudellinen kehitys. Haastavasta taloustilanteesta ja investointitarpeista johtuen kaupungin lainakanta kasvaa talousarvio ja -suunnitelmavuosina.

Talousarvion investointiosaan sisältyvien nettoinvestointien määrä on 3,1 miljoonaa euroa vuonna 2025. Nettoinvestointien määrä alittaa poistojen määrän 3,2 miljoonaa euroa 0,1 miljoonalla eurolla.

Harjavallan asukasmäärän kehitys

Vuodenvaihte	Asukasmäärä
2011/12	7 504
2012/13	7 486
2013/14	7 408
2014/15	7 366
2015/16	7 302
2016/17	7 239
2017/18	7 151
2018/19	7 018
2019/20	6 931
2020/21	6 871
2021/22	6 785
2022/23	6 758
2023/24	6 701
2024 elokuu	6 679

PAINOPISTEALUEET TALOUSARVIO 2025

Harjavallan kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 17.6.2024/ § 118 vuoden 2025 talousarvion laadintaohjeen yhteydessä myös kaupunkistrategiaa toteuttavien ohjelmien painopisteet, jotka valikoituivat siten, että elinvoima- sekä hyvinvointiohjelmasta valittiin kaksi ja yhdistysohjelmasta yksi painopiste.

Kasvun ja yrittäjyyden Harjavalta/Elinvoimaohjelma

Painopiste	Toimenpide	Vastuutaho
Osaaminen ja työvoiman saatavuus	Tiivis yhteinen työskentely Satakunnan työllisyysalueen ja alueen oppilaitosten kanssa.	Kaupunginhallitus, johtoryhmä
	Kansainvälisten osaajien houkuttelevinen.	Kaupunginhallitus, johtoryhmä, Satakunnan työllisyysalue, Prizztech, oppilaitokset
	Yritysvierailujen lisääminen yhteistyössä Prizztechin ja työllisyysalueen edustajan kanssa työvoimatarpeiden ja kasvun esteiden kartoittamiseksi.	Kaupunginjohtaja, Prizzin kuntayhteyshenkilö.
	Harjavallan työpajatoiminnan arviointi ja kehittäminen.	Johtoryhmä
Omistajaohjaus ja kaupungin talous	Talouden tasapainottamisohjelman laatiminen.	Kaupunginhallitus, lautakunnat, johtoryhmä
	Kaupungin konsernien omistajaohjauksen terävöittäminen.	Konsernijohto

Laadukkaiden palveluiden Harjavalta/Hyvinvointiohjelma

Painopiste	Toimenpide	Vastuutaho
Turvallisuus ja viihtyisyys	Kannustetaan asuin- ja elinympäristöstä huolehtimiseen.	Johtoryhmä
	Edistetään yhteisöllisten ja osallistavien tapahtumien ja kohtaamisten järjestämistä.	Johtoryhmä
	Valmiussuunnitelmien päivittäminen.	Kaupunginhallitus, lautakunnat, johtoryhmä
Henkilöstön hyvinvointi	Hyvinvointikyselyn päivittäminen ja toteuttaminen kevätkaudella 2025.	Hyvinvointipäällikkö, johtoryhmä
	Työyksiköiden hyvinvointisuunnitelmien laatiminen ja toimeenpaneminen.	Yksiköiden esihenkilöt, hyvinvointipäällikkö ja henkilöstö
	Kannustetaan henkilöstöä liikunnalliseen elämäntapaan.	Hyvinvointipäällikkö, johtoryhmä ja henkilöstö

Yhteisöllisyyden ja vapaa-ajan Harjavalta/Yhdistysohjelma

Painopiste	Toimenpide	Vastuutaho
Monipuolinen yhdistyselämä	Yhteisötalon toiminnan kehittäminen.	Yhteisötalotyöryhmä
	Yhdistysfoorumien järjestäminen kaksi kertaa vuodessa.	Hyvinvointipäällikkö, kirjasto- ja kulttuurijohtaja, liikuntasih-teeri
	Seuraparlamenttitoiminnan käynnistäminen.	Liikuntasih-teeri

STRATEGIAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Kaupunkistrategian ja siihen liittyvien ohjelmien toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain talousarviovalmistelun, osavuositarkastuksen ja tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunkistrategia päivitetään tarvittaessa vuosittain ja vähintään kerran valtuustokauden aikana. Vuoden 2025 aikana kaupunkistrategia ja siihen liittyvät ohjelmat päivitetään uutta valtuustokautta varten.

II YLEISPERUSTELUT

JULKISEN TALOUDEN NÄKYMÄT

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen talous näyttäisi selättäneen taantuman. Bruttokansantuote (BKT) supistuu vielä 0,2 prosenttia vuonna 2024, mutta kasvu on käynnistynyt vuoden alkupuoliskolla. Loppuvuotta kohden talouden toipumisen odotetaan vahvistuvan. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku tukevat kulutusta ja investointeja. Vuosina 2025 ja 2026 kasvu nopeutuu ja on 1,7 ja 1,5 prosenttia vuodessa.

Euroalueen ja maailmantalouden elpyminen saattaa toteutua odotettua hitaammin. Erityisesti miten Saksan ja Kiinan taloudet luovivat ulos pitkittyneistä ongelmistaan pitää yllä epävarmuutta. Suomessa rakentamisen lama voi olla pidempi ja työllisyyden kuoppa syvempi kuin mitä ennusteessa on oletettu. Jos näin käy, kulutus toipuu ennustettua hitaammin. Hallituksen toimien vaikutus kysyntään voi poiketa ennusteessa arvioidusta, varsinkin jos talouden muu toipuminen on odotettua hitaampaa. Investointihankkeiden toteutumisen liittyy suurta epävarmuutta kumpaankin suuntaan.

Jos talous kasvaa ennustettua heikommin, julkisen talouden alijäämät kasvavat ennustettua suuremmiksi. Sama tapahtuu, jos sopeutustoimien vaikutukset viivästyvät tai osoittautuvat arvioitua tai suunniteltua vähäisemmiksi. Korkojen nopeat liikkeet puolestaan haastavat erityisesti työeläkeläistön omaisuustulojen ennustamista. Lisäksi lähivuosina toteutetaan suuria puolustusinvestointeja, joiden ajoittuminen vaikuttaa merkittävästi valtion menoihin ja alijäämään.

Epävarmuus maailmantaloudessa on kasvanut viime kuukausina. Syynä tähän on ennen kaikkea ollut geopolitiittisten jännitteiden kiristyminen. Rahoitusmarkkinoiden levottomuus kesällä 2024 näyttäisi jääneen lyhytaikaiseksi, mutta protektionismin nousu keskeisten talouksien välillä voi hidastaa kasvua. Toisaalta hidastuva inflaatio ja laskevat korot kasvattavat reaalityuloja monessa taloudessa. Talouskasvu painottuu yhä Yhdysvaltoihin ja nouseviin talouksiin. Euroalueen talouskehitys on vaatimatonta.

Julkisen talouden alijäämä on muodostunut syväksi heikon suhdanteen, nopean inflaation, korkomenojen kasvun sekä varautumismenojen kasvun takia. Alijäämä kuitenkin alkaa parantua hitaasti myöhemmin, kun talous toipuu ja sopeutustoimet alkavat vaikuttaa täysipainoisesti.

Kuntahallinnon alijäämä kasvoi merkittävästi vuonna 2023. Tänä vuonna rahoitustilanne säilyi ennallaan, mutta vuonna 2025 se heikkenee jälleen. Kuntahallinnon tilanne näyttää tulevana vuosina menojen ja tulojen kasvavan epätasapainon vuoksi entistä haastavammalta. Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenojen volyyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025 TE-palvelu-uudistuksen takia. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista

laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastaavasti. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuvia leikkauksia vuosina 2025–2027 mm. sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastaa myös hallituksen päättämä yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, vaikka niiden taso puolittuikin sote-uudistuksen yhteydessä. Vaikka kuntien verotulojen kasvuprosentit pysyvät ennustevuosina pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella, ei verorahoitus riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin. Kuntahallinnon mittavat alijäämät vuosina 2025–2028 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa tulevana vuosina. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina.

Hyvinvointialueiden tilanne pysyy haastavana tänäkin vuonna, ja niiden rahoitusasema heikkenee entisestään viime vuoteen verrattuna. Vuonna 2025 hyvinvointialueiden tilannetta helpottaa huomattavasti valtion rahoituksen merkittävä kasvu.

Lähde:

Valtiovarainministeriön julkaisuja, VM taloudellinen katsaus, syksy 2024

Harjavallan kaupungin näkymät

Edellä kuvatut ilmiöt heijastuvat myös Harjavaltaan. Suurteollisuuspuiston yritysten omistussuhteet ja raaka-ainekuljetusten haasteet muodostavat edelleen merkittävän riskin yritysten liiketoimintaan. Sähköistyvään liikkumiseen liittyvät investointisuunnitelmat siirtyvät ainakin osittain tulevaisuuteen. Harjavallassa avautuva ensimmäinen teollisen mittaluokan vetytehdas ja suunnitelmat datakeskuksen sijoittumiseksi alueelle osoittavat, että uhkakuvista huolimatta Harjavallan kaupunki jatkaa menestyksellistä ja vaikuttavaa työtä Satakunnan elinvoiman ja houkuttelevuuden lisäämiseksi.

Harjavallan kaupungin tehtävät painottuvat entistä vahvemmin lasten ja nuorten palveluihin kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve laskee 2010-luvun syntyvyyden laskun

vuoksi. Toisaalta koronapandemian ja geopoliittisen myllerryksen myötä lasten ja nuorten pahoinvointi on lisääntynyt reaktiona yhteiskunnalliseen epävarmuuteen ja perheiden huolten lisääntymiseen. Tämä lisää paineita lasten ja nuorten palveluiden tuottamisessa.

Harjavallan kaupungin taloustilanne on huolestuttava. Talouden tasapainottamisohjelman valmistelu on käynnistynyt jo vuoden 2024 aikana. Osana tätä työtä valtuusto valtuuttaa kaupunginhallituksen selvittämään vuoden 2025 aikana kaupungin osakesijoitusten arvon ja tarvittaessa myymään osakkeet alijäämän pienentämiseksi.

Laisa työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella todetaan: ”Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osa-aikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehtoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tai aluehallitus tekee kunnan- tai aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.” Harjavallan kaupungin Yhteistoimintaelin on kokouksessaan 18.11.2024 § 12 merkinnyt yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistämisen tiedokseen. Henkilöstöjaosto päätti yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistämisestä 18.11.2024 § 32. Neuvotteluiden yksityiskohdista, käytännöistä ja tavoitteista linjataan erikseen tammikuussa 2025.

RISKIENHALLINTA JA TURVALLISUUS

Harjavallan kaupungin riskienhallintajärjestelmä muodostuu valtuuston 11.6.2018 § 26 hyväksymistä Harjavallan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, kaupunginhallituksen antamasta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeesta sekä käytännön riskienhallintaprosessin toimeenpanosta. Riskienhallintaprosessin toimeenpanossa tunnistetaan toimialakohtaisia riskejä ja laaditaan yksityiskohtaisempia toimintaohjeita tarpeen mukaan. Talousarviovalmistelun yhteydessä on toteutettu konsernijohdon ja kaupungin johtoryhmän yhteinen riskianalyysi, jonka perusteena on johtoryhmän oma vastaava analyysi. Johtoryhmän riskianalyysin jälkeen on talousarviovalmisteluun liittynyt myös toimialakohtainen riskianalyysi, joka on huomioitu lautakuntien talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Geopoliittisen myllerryksen seurauksena kaupungin elinvoimaan, asukkaiden hyvinvointiin ja kuntatalouteen kohdistuu riskejä. Mahdollisten pakotteiden vaikutukset muodostavat merkittävän riskin niin Harjavallan kuin koko Satakunnan näkökulmasta. Lähi-Idän kriisillä voi olla seurauksia talouden yleiselle kehitykselle. Hyvin käynnistynyt akkuklusterin rakentuminen ja puhtaan siirtymän investointien realisoituminen on vaarantunut ympäristöllisistä luvista tehtyjen valitusten ja niiden käsittelyn hitauden takia.

Satakunnan hyvinvointialueen toiminta muodostaa merkittävän riskin kaupungin näkökulmasta. Kiinteistöriski on realisoitunut Hopearannan vuokrasopimuksen irtisanomisena. Asia on keskeneräinen hallinnollisena riita-asiana. Hopearannan myynnistä voi aiheutua alaskirjausvelvoite. Hyvinvointialueen käytössä oleva paloasemalla on korjausvelkaa kuten myös Harjavallan ja Kokemäen yhteisomistuksessa olevassa terveyskeskuksessa.

Hyvinvointialueen muodostama palvelutasoriski muodostuu siitä, että kaupungin asukkaat eivät saa lakisääteisiä palveluita ja paine kohdistuu kaupungin vastuulla oleviin palveluihin. Hyvinvointialueella on merkittävä rooli varautumisessa ja valmiuden ylläpidossa. Suurteollisuuden takia Harjavallassa on kohonnut onnettomuuksien riskitaso. Kaupungilla ei ole tiedossa hyvinvointialueen vastinparia mahdollisessa suuronnettomuustilanteessa.

Omassa palvelutuotannossa keskustan alakoulun investoinnin siirtyminen ja ilmenneet sisäilmaan liittyvät oireet muodostavat pitkittyessään riskin. Samoin Liikunta- ja uimahallin laattojen irtoaminen takuuajalla ja siitä käynnistynyt oikeusprosessi voi aiheuttaa sekä kustannuksia että käytön rajoituksia.

Kaupungin talouden liikkumavara on kapea. Negatiiviset valtionosuudet, verotulojen vaihtelut, sekä investointitarpeet (koulukeskus) muodostavat merkittävän taloudellisen riskin. Vuoden 2024 ennakoitu alijäämäinen tilinpäätös ja vuoden 2025 alijäämäinen talousarvioesitys edellyttävät talouden tasapainottamisohjelmatyön aloittamista. Yhteistoimintamenettelyltä ei voida välttyä.

Uusien tehdasinvestointien toteutuminen edellyttää aktiivista maapolitiikkaa ja kaavoitusta, jotta investointikilpailussa voi pärjätä. Ilman proaktiivista maapolitiikkaa ja kaavoitusta investoinnit jäävät toteutumatta. Maapolitiikkaa toteutetaan velkarahalla, eikä maanmyyntitulojen realisoitumisesta ole varmuutta.

Kaupungin valmiussuunnitelmat päivitetään vuoden 2025 aikana.

TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

Talousarviota koskevat säännökset

Talousarviosta ja -suunnitelmasta, niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta säännellään kuntalaisissa. Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota.

Suosituksia ja ohjeita antaa Suomen Kuntaliitto. Kunnan kirjanpitovelvollisuudesta ja tilinpäätöksestä on soveltavin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa on säädetty. Tältä osin sitovia ohjeita ja lausuntoja antaa työ – ja elinkeinoministeriön yhteydessä toimiva kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

Talousarvion rakenne ja sitovuus

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvio esitetään sekä tuloksen että laskennan ja rahoituksen näkökulmasta.

Käyttötalousosan avulla ohjataan kunnan toimintaa. Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toimielimille tulosalueittain tavoitteet sekä osoittaa määrärahat ja tuloarviot tehtävien hoitamiseen. Valtuuston päättämät tulosalueen menojen ja tulojen loppusummat ovat sitovia. Ohjausperiaatteena käytetään bruttoperiaatetta. Toimielin jakaa tulosalueen määrärahat päättämilleen tulosityksiköille. Valtuuston myöntämää määrärahaa ei saa ylittää tai tuloarviota alittaa ilman valtuuston päätöstä. Määrärahojen riittävyyden turvaamiseksi toimielinten on tehtävä tarpeelliset muutokset toimintamuotoihinsa ja työtapoihinsa. Tulosalueelta toiselle siirrettävistä määrärahoista tulee tehdä esitys kaupunginhallitukselle.

Talousarviovuoden toiminta on sopeutettava valtuuston hyväksymien määrärahojen puitteisiin. Valtuuston asettamista toiminnallisista tavoitteista toimielin ei pääsääntöisesti voi poiketa ilman valtuuston päätöstä. Toimintaa on sopeutettava niin, että tavoitteet voidaan saavuttaa. Mikäli talousarviovuoden aikana ilmenee tarvetta toiminnan pienimuotoiseen muuttamiseen, tulee se ensisijaisesti rahoittaa tulosalueen käyttösuunnitelmaa muuttamalla. Olennainen toimintojen muuttaminen edellyttää talousarviomuutosta.

Tuloslaskelmasta käy ilmi, kuinka kunnan tilikaudelle jaksotettu tulorahoitus riittää palvelutoiminnan jaksotettuihin menoihin, rahoitusmenoihin ja omaisuuden kulumista kuvaaviin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Investointiosa sisältää investointisuunnitelman talousarvio- ja suunnitteluvuosille. Investointiosan määrärahat ja tuloarviot valtuusto hyväksyy hankkeittain tai hankeryhmittäin. Vuosien 2026 ja 2027 investointisuunnitelma on alustava arvio, eikä se ole sitova.

Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tulorahoituksen lisäksi tarvitaan pääomarahoitusta investointeihin ja lainan lyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan.

Vuoden 2025 käyttötalousosa on valtuustoon nähden sitova tulosalueittain siten, että ulkoisten menojen ja tulojen lisäksi tulosalueiden talousarvioon sisältyvät sisäiset vuokrat sekä sisäinen myynti ja ostot.

KÄYTTÖSUUNNITELMIEN VAHVISTAMINEN

Toimielin vahvistaa valtuuston tulosalueittain myöntämistä määrärahoista ja hyväksymistä tuloarvioista 31.1.2025 mennessä käyttötalouden käyttösuunnitelman, jossa valtuuston myöntämä mää-

räraha jaetaan tulosityksiköihin sekä tulo- ja menolajeihin. Investoinneista laaditaan hankesuunnitelma, josta käy selville suunniteltu hankkeen valmistumisaika, vaikutus maksuvalmiuteen ja vaikutus tuleviin käyttömenoihin. Investointien hankeryhmälle myönnettyistä määrärahoista laaditaan käyttösuunnitelma.

Käyttösuunnitelmaa hyväksyessä toimielimen tulee todeta toimielimen tilivastuulliset henkilöt ja määrätä vastuuhenkilöt tulosityksiköille sekä ilmoittaa heistä tilintarkastajalle. Samalla tulee päättää siitä, päättääkö lautakunta tulosalueidensa käyttösuunnitelman muuttamisesta vuoden aikana vai siirtääkö se päätösvaltaansa viranhaltijoille.

Toimielin voi muuttaa käyttösuunnitelmaansa vuoden aikana ilman valtuuston hyväksyntää, kun tulosalueelle myönnetty määräraha ei ylity eikä tuloarvio alitu. Muutokset tulee ilmoittaa kirjanpitoon talousarvioseurannan ja raportoinnin pitämiseksi ajan tasalla.

Määrärahat ja tuloarviot sisältävät myös sisäisten palvelujen ostot ja myynnit, vuokrat ja poistot. Käyttösuunnitelmaa laadittaessa on varmistuttava, että ostavien ja myyvien toimielimien käyttösuunnitelmien sisäiset ostot ja myynnit ovat yhdenmukaiset. Toimielimen hyväksymä käyttösuunnitelma toimitetaan kirjanpitoon vahvistamisen jälkeen.

Investointien hankesuunnitelmat sekä hankeryhmien käyttösuunnitelmat toimitetaan kirjanpitoon vahvistamisen jälkeen.

TALOUDELLISEN JA TOIMINNALLISEN TULOKSEN SEURANTA JA RAPORTOINTI

Toimielinten tulee seurata taloutensa toteutumista säännöllisesti talousarviovuoden aikana. Talouden seurannan tarve korostuu entisestään, kun kaupungin talous asetettiin vuoden 2025 painopistealueeksi. Harjavallan kaupungissa laaditaan talouden tasapainottamisohjelma vuoden 2025 aikana. Toimintatuottojen romahtaminen 2 miljoonalla eurolla vaatii kustannusrakenteen olennaista tarkastelua ja mittavia säästöjä talouden tasapainottamiseksi.

Lisäksi talousarvion toteutumista seurataan osavuosikatsauksen avulla. Osavuosikatsaus sisältää tilinpäätösennusteen, talousarvion toteutuman sekä selvityksen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tulosalueittain.

Toimielinten on toimitettava valtuustolle osavuosikatsaukset taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta tammi-kesäkuulta 2025 syyskuun loppuun mennessä. Konsernitavoitteiden toteutumisesta on myös raportoitava osavuosikatsauksessa.

Toimielinten tulee toimittaa tiedot toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta vuoden 2025 tilinpäätöstä varten helmikuun loppuun 2026 mennessä.

Konsernin tytäryhteisöjen on toimitettava tiedot kaupungin vuoden 2025 konsernitilinpäätöstä varten 15.2.2026 mennessä kaupunginhallitukselle.

Kuntien talouden toteumatietoja sekä tietoja keskeisistä tekijöistä, joilla ennakoidaan olevan vaikutusta tilikauden tulojen ja menojen kehitykseen raportoidaan neljännesvuosittain, puolivuositain ja tilinpäätöstietoina Valtiokonttorille erillisen raportointiaikataulun mukaisesti. Nämä raportoinnit tuodaan tiedoksi valtuustolle.

HENKILÖSTÖRESURSSIT

Kunkin toimielimen talousarviotekstin yhteydessä on esitetty henkilöstöresurssitaulukot, joissa on toimielimen alainen vakinainen ja määräaikainen henkilöstö. Talousarvio ja -suunnitelma sisältää henkilöstöresurssitaulukoiden mukaiset palkkausmäärärahat, ja vain nämä virat ja toimet voidaan täyttää. Talousarvioon sisältyvistä uusista viroista ja toimista, myös määräaikaisista, tulee asianomaisen toimielimen tehdä perustamispäätös, jolloin niille annetaan vakanssinumero. Toimielinten tulee myös huolehtia siitä, että lakkauttaviksi esitetyistä viroista ja toimista tehdään lakkauttamispäätökset.

Henkilöstöresursseissa huomioitavaa

Kaupungilla on käytössä voimassa oleva vakanssien täyttölupamenettely. Kaupunginhallitus on päätöksellään 15.5.2023/ 119 § muuttanut täyttölupamenettelyn soveltamisohjetta siten, että toistaiseksi voimassa olevien sekä yli vuoden kestävien virkojen ja toimien täyttöluvan myöntää kaupunginjohtaja.

Kaupunginhallitus on 28.11.2016/ 197 § hyväksynyt talkoovapaiden hakeminen ja ehdot –ohjeen. Ohje on tullut voimaan 1.1.2017 ja se on voimassa toistaiseksi.

Kaupungissa varaudutaan talouden tasapainottamisen osalta yhteistoimintalain 4 §:n tarkoittamiin toimenpiteisiin. Talousarviovalmistelun yhteydessä on käynnistetty yhteistoimintamenettely 18.11.2024, koska laissa työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella todetaan: ”Jos kunnan tai hyvinvointialueen talousarvioehdotuksessa edellytetään sellaisia toimenpiteitä, joiden toteuttaminen todennäköisesti aiheuttaisi useita irtisanomisia, osaaikaistamisia, lomautuksia taikka merkittäviä heikennyksiä palvelussuhteiden ehdoissa, toimenpiteitä on käsiteltävä yhteistoimintamenettelyssä ennen kuin kunnanhallitus tai aluehallitus tekee kunnan- tai aluevaltuustolle lopullisen talousarvioehdotuksen.”

Valtuuston hyväksymään talousarvioon sisällyttämättömien, ennakoimattomien määräaikaisten virkojen ja työsuhteiden perustamisesta päättää kaupunginhallitus. Hallintosäännön 35 §:n mukaan kaupunginhallitus päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta. Toimen perustamisesta ja lakkauttamisesta päättää alaisensa henkilöstön osalta kaupunginhallitus tai asianomainen lautakunta.

HENKILÖSTÖRESURSSIT TA 2025 JA TS 2026-2027 KAUPUNKI YHTEENSÄ

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ	31.12.2024		TA 2025		TS 2026	TS 2027
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Vakinainen henkilöstö	284	277,6	277	274,5	275	271
Määräaikainen henkilöstö	23	21,3	23	14,6	15	15

LAINANOTTOVALTUUTUS KAUPUNGINHALLITUKSELLE

Kaupungilla on vuoden 2024 lopussa arvion mukaan pitkäaikaista lainaa 17,8 miljoonaa euroa. Lyhytaikaista lainaa arvioidaan olevan 7,0 miljoonaa euroa vuoden 2024 lopussa.

Talousarviovuoden 2025 aikana uutta pitkäaikaista lainaa jouduttanee nostamaan yhteensä 10,0 miljoonaa euroa lainojen lyhennyksien 4,4 miljoonaa euroa ja investointien rahoittamiseen 3,1 miljoonaa euroa sekä maksuvalmiuden turvaamiseen. Pitkäaikaisen lainan lisäksi rahoitusinstrumentteina käytetään kuntatodistuksia, pankkitilien limiittejä ja muita lainoja tarjousten perusteella.

Lyhytaikaisen lainan käyttötarve arvioidaan tapauskohtaisesti ja vuonna 2024 lainatarve on vaihdellut 3,3 - 7,0 miljoonan euron välillä kuukaudesta riippuen. Kaupungin maksuvalmiuden varmistamiseksi kuntatodistusohjelman mukaisen kassalainan enimmäismäärää on 7,0 miljoona euroa vuonna 2024, mikä on kokonaisuudessaan käytössä tilanteessa 31.12.2024. Kaupungin maksuvalmiuden varmistamiseksi lyhytaikaisen velan enimmäismäärää on tarpeellista nostaa 7,0 miljoonasta eurosta 10,0 miljoonaan euroon.

Kaupunginhallitus esittää seuraavaa lainanottoa koskevaa valtuustopäätöstä: Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa pitkäaikaista lainaa 10,0 miljoonaa euroa vuonna 2025. Pitkäaikaisen lainan lainanottovaltuutus kasvaa näin ollen 7,5 miljoonasta eurosta 2,5 miljoonalla eurolla vuodelle 2025. Lisäksi kaupunginhallituksella on oikeus tarvittaessa maksuvalmiuden turvaamiseksi nostaa Kuntatodistusohjelman puitteissa lyhytaikaista lainaa enintään 10,0 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisen lainan lainanottovaltuutus kasvaa näin 7,0 miljoonasta eurosta 3,0 miljoonalla eurolla vuodelle 2025.

ALIJÄÄMÄN KATTAMINEN JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kaupungin taseessa on tilanteessa 31.12.2023 ylijäämää 8 278 365 euroa.

Tilinpäätösarvio vuodelle 2024 on 2 649 106 euroa alijäämäinen. Talouden toteuma syyskuun lopussa on 804 875 euroa alijäämäinen. Vuoden 2025 talousarvio on 2 992 021 euroa alijäämäinen.

Kaupungin elinvoimaohjelmassa on asetettu tavoitteeksi, että taseessa on ylijäämää enemmän kuin 3,0 miljoonaa euroa. Mikäli ylijäämä laskee alle tavoitteen, laaditaan useamman vuoden mittainen talouden tasapainottamisohjelma. Talousarviovuoden 2025 jälkeen kaupungin taseen ylijäämä on 2,9 miljoonaa euroa, joten elinvoimaohjelman mukaisesti on tarpeellista laatia useamman vuoden mittainen talouden tasapainottamisohjelma.

	euroa
Taseen ylijäämä 31.12.2023	8 278 365
Tilinpäätösarvio 2024	-2 649 106
Taseen arvioitu ylijäämä 31.12.2024	5 629 259
Talousarviovuoden arvioitu alijäämä 2025	-2 992 021
Taseen arvioitu ylijäämä 31.12.2025	2 637 238
Suunnitelmavuoden arvioitu alijäämä 2026	-1 979 531
Taseen arvioitu ylijäämä 31.12.2026	657 707
Suunnitelmavuoden arvioitu alijäämä 2027	-1 053 139
Taseen arvioitu ylijäämä 31.12.2027	-395 432

TALOUSARVIOASETELMA TA 2025

TOIMIELIN	TULOSALUE
Keskusvaalilautakunta	Vaalit
Tarkastuslautakunta	Tarkastustoimi
Kaupunginhallitus	Keskushallinto
Sivistyslautakunta	Kasvatus- ja koulutuspalvelut Kulttuuri- ja vapaa-ajanpalvelut
Tekninen lautakunta	Kunnallistekniset palvelut Tekniset tukipalvelut Vesihuolto
Kaupunkikehityksen lautakunta	Kaupunkikehitys

III KÄYTTÖTALOUSOSA TOIMIELIMITTÄIN

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tulosalue: VAALIT

Toiminta on budjettirahoitteista.

Tulosalueen kuvaus

Keskusvaalilautakunta huolehtii yleisten vaalien järjestämisestä.

Nykytilan kuvaus

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on kaikkien yleisten vaalien järjestäminen Harjavallassa. Keskusvaalilautakunnan alaisuudessa toimii vaalilautakunta ja vaalitoimikunta sekä vaalien ajan keskushallinnon henkilökuntaa.

Toimintaympäristön keskeiset muutokset

Valtuuston päätöksellä 15.6.2020/37§ Harjavallan kaupungin äänestysaluejakoa muutettiin siten, että 1.1.2021 lukien Eteläinen ja Pohjoinen äänestysalueet yhdistettiin yhdeksi äänestysalueeksi (Harjavallan äänestysalue). Äänestysaluejakomuutoksella keskusvaalilautakunnan alaisuudessa toimii yksi vaalilautakunta.

- Vuonna 2025 alue- ja kuntavaalit (13.4.2025)
- Vuonna 2026 (ei säännönmukaisia vaaleja)
- Vuonna 2027 eduskuntavaalit (18.4.2027)

Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet

Tavoite	Vaalien virheetön toimittaminen
Toimenpide	Vaalilautakunta ja vaalitoimikunta ovat tehtäviensä tasalla ja hyvin perehtyneitä vaalilainsäädäntöön ja oikeusministeriön ohjeisiin niin, että vaalit voidaan toimittaa järjestelmällisesti, häiriöttömästi ja oikein. Samat edellytykset koskevat keskusvaalilautakunnan työhön osallistuvia viranhaltijoita ja työntekijöitä.
Arviointikriteerit/mittarit	Luotettava vaalitulos
Tavoitetaso	Vaalien virheetön toimittaminen.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
Menot					
euroa/äänioikeutettu			4,0		
*kuntavaalit/aluevaalit		2,3			
presidentinvaalit	2,4				
eduskuntavaalit		2,3			
europarlamenttivaalit					
maakuntavaalit					
aluevaalit					
eduskuntavaalit					2,3
Äänioikeutettuja	5 467	5 680	5 584	5 584	5 584

*2025 vuodesta alkaen aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa.

10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
MYYNSTITUOTOT	13 121	39 000	8 000	-79,5	0	13 000
TOIMINTATUOTOT	13 121	39 000	8 000	-79,5	0	13 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-21 651	-60 676	-52 761	-13,0	0	-25 795
PALVELUJEN OSTOT	-1 166	-10 000	-5 000	-50,0	0	-700
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 052	-4 250	-6 100	43,5	0	-2 060
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 592	-2 500	-2 300	-8,0	0	-900
TOIMINTAKULUT	-26 461	-77 426	-66 161	-14,5	0	-29 455
TOIMINTAKATE	-13 340	-38 426	-58 161	51,4	0	-16 455
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-13 340	-38 426	-58 161	51,4	0	-16 455

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tulosalue: TARKASTUSTOIMI

Toiminta on budjettirahoitteista.

Tulosalueen kuvaus

Tarkastustoimi sisältää tarkastuslautakunnan toiminnan ja tilintarkastuksen.

Tulosalueen nykytilanne

Tarkastuslautakunta on pakollinen toimielin. Sen tehtävänä on:

- 1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- 2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- 3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- 4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- 5) valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tilintarkastaja (JHTT-yhteisö) tarkastaa kunkin tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen. Tilintarkastusyhteisönä toimii KPMG Oy Ab.

Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet

Tavoite	Tarkastuslautakunta arvioi valtuuston talousarviossa asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen siten, kuin kuntauksissa säädetään.
Toimenpide	Tarkastuslautakunta esittää arvioinnin tulokset arviointikertomuksessa.
Arviointikriteeri/ mittari	Arviointikertomus antaa oikeat ja riittävät tiedot tavoitteiden toteutumisesta ja siitä, mitkä tavoitteet eivät ole toteutuneet.
Tavoitetaso 2025	Arviointikertomus valmistuu niin, että se voidaan käsitellä valtuuston kesäkuun kokouksessa.

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Tarkastuslautakunnan kokoukset	9	9	9	9	9
Tilintarkastuspäivät	20	20	20	20	20

11 TARKASTUSLAUTAKUNTA	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-5 355	-5 533	-5 533	0,0	-5 533	-5 533
PALVELUJEN OSTOT	-17 929	-22 860	-22 460	-1,7	-21 960	-21 960
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-38	0	0		0	0
MUUT TOIMINTAKULUT	0	0	0		0	0
TOIMINTAKULUT	-23 323	-28 393	-27 993	-1,4	-27 493	-27 493
TOIMINTAKATE	-23 323	-28 393	-27 993	-1,4	-27 493	-27 493
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-23 323	-28 393	-27 993	-1,4	-27 493	-27 493

KAUPUNGINHALLITUS

Tulosalue: KESKUSHALLINTO

Toiminta on budjettirahoitteista.

Tulosalueen kuvaus ja nykytilanne

Keskushallinnossa hoidetaan laajasti kaupungin toimisto-, talous-, henkilöstö-, tietohallinto-, työllisyys-, valmistelu-, sihteer- ja täytäntöönpanotehtäviä sekä riskienhallinta-, vakuutus- ja lakiasioita. Keskushallinnon tulosalue sisältää myös elinkeino- ja maaseutupalvelujen sekä seutuyhteistyön määrärahavaraukset.

Hallintopalveluissa huolehditaan vuosittain lähes 100 kokouksen valmistelu-, esittely-, täytäntöönpano- ja sihteeritehtävistä. Näitä ovat keskusvaalilautakunta, vaalilautakunta ja vaalitoimikunta, tarkastuslautakunta, valtuusto, kaupunginhallitus, henkilöstöjaosto, yhteistoimintaelin, elinkeinotiimi, kaupunkisuunnittelutyöryhmä yms. Jotta tukipalveluita kyetään tuottamaan tehokkaasti, on yhteistyö tulosalueiden kanssa merkittävässä roolissa.

Toimintaympäristön muutos

Yleishallinto

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023) hyväksyttiin 1.3.2023. Kunnille tämä tarkoittaa merkittäviä uusia tehtäviä 1.1.2025 alkaen.

Uudistuksen tavoitteena on vahvistaa työllisyyttä ja lisätä työ- ja elinkeinopalvelujen saatavuutta ja vaikuttavuutta tuomalla palvelut lähemmäksi asiakasta sekä kytkemällä palvelut osaksi laajaa kuntaekosysteemiä. Näin voidaan myös tukea alueiden kilpailukykyä ja elinvoimaa.

Harjavallan valtuusto on 4.9.2023/§ 171 hyväksynyt, että työvoimapalveluiden järjestämiseen perustetaan Satakunnan työllisyysalue, jonka sopijapuolina ovat seuraavat kunnat: Harjavallan kaupunki Jämijärven kunta, Kankaanpään kaupunki, Karvian kunta, Kokemäen kaupunki, Merikarvian kunta Nakkilan kunta, Pomarkun kunta, Porin kaupunki, Siikaisten kunta sekä Ulvilan kaupunki.

Porin kaupunki toimii työllisalueen vastuukuntana ja palveluiden järjestämisvastuussa olevana työvoimaviranomaisena.

Kaupunginhallitus on 14.10.2024/§ 191 muuttanut hyvinvointikoordinaattorin toimen hyvinvointipäällikön viraksi. Tehtävien laajentuessa on perusteltua, että hän siirtyy keskushallinnon palvelualueelle.

Vuoden 2025 keskushallinnon talousarvioon sisällytetään 40.000 euron suuruinen määräraha elinvoimaa edistävälle hankkeelle Satakunnan kasvurahaston pääomasijoitukseen. Tämän määrärahan käyttö edellyttää kaupunginhallituksen tapauskohtaista erillistä päätöstä.

Tietohallinto

Kaupungin tietohallinnon tukipalvelut on tuotettu Kuntien Tiera Oy:n toimesta 1.2.2022 alkaen.

Käynnissä olevat tietohallinnon projektit koskien konesalikapasiteetti- ja käyttöpalvelua (Kuntien Tiera Oy) sekä kaupungin verkkojen modernisointia (Atea Oy) on tarkoitus saada päätöksen kuluvaan vuoden aikana. Projektien loppuun saattamisen myötä kaupungin tietohallinnon infrastruktuuri on toimintavarmuuden lisäksi helpommin hallinnoitavissa.

Tulevan 2025 talousarviovuoden osalta tietohallinnossa keskitytään tietohallinnon tukipalveluiden jatkuvan palvelutuotannon toiminnan tehostamiseen ja parantamiseen. Tämä edellyttää keskushallinnolta tukipalveluiden toimivuuden jatkuvaa valvontaa sekä osallistumista toiminnan kehittämistyöhön.

Investointihankkeisiin on keskushallinnon toimesta sisällytetty IT-kehittäminen - hanke. Tähän hankevaraukseen on sisällytetty edellä mainittujen projektien mahdolliset jatkot ja puhelinoperaattorin vaihto.

Yleishallinto

Valtuustokausi vaihtuu 1.6.2025. Tähän varaudutaan kouluttamalla luottamushenkilöitä kaupungin hallintoon, talouteen ja toimintaan liittyvissä asioissa.

Henkilöstöhallinto

Vuoden 2025 aikana uudistetaan ja toteutetaan koko kaupungin henkilöstölle suunnattu työhyvinvointikysely. Edellinen kysely toteutettiin vuonna 2024. Kyselyn tulosten pohjalta laaditaan työyksikkökohtaiset kehittämissuunnitelmat. Keskeinen tavoite on, että tulokset johtavat kehittämistyöhön kaikissa työyhteisöissä. Aikaisempaa kyselyä on tarpeen uudistaa vastaajien määrän lisäämiseksi.

Työllistämistoiminta

Harjavallan kaupunki on laatinut yhteistyösopimuksen kuntouttavan työtoiminnan tuottamisesta yhteistyössä Satakunnan hyvinvointialueen kanssa. 1.1.2025 voimaan astuva TE-palvelu-uudistus muuttaa merkittävästi työllisyyspalveluita ja yhteistyö Satakunnan työllisyysalueen kanssa nousee oleelliseen asemaan.

Harjavallan kaupunki ja Nakkilan kunta varautuvat yhdessä tulevaan uudistukseen sekä olemassa olevaa 1.10.2022 solmittua yhteistyösopimusta syventämällä (asiakasohjauksen ja operatiivisen johtamisen näkökulmasta).

Yhteistyösopimus sisältää mm. seuraavia asiakokonaisuuksia:

- yhteistyö mahdollistaa yhteisiin hankkeisiin hakeutumisen ja koordinoinnin
- työllisyydenhoidon yhteistyöllä mahdollistetaan alueen työnhakijoille parempia mahdollisuuksia alueen osaamista ja vahvuuksia yhdistämällä
- yhteistyö tuo lisäarvoa työnhakijoiden jatkopoluille sekä oppilaitoksiin (oppilaitosyhteistyö) sekä yrityksiin (yritysyhteistyö)
- sopijaosapuolten työntekijäkunnan henkilöstöresurssia voidaan hyödyntää mahdollisuuksien mukaan molempien kuntien työllisyyspalveluiden toiminnassa.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon palvelut ostetaan Porin seudun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueelta. Yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Harjavalta, Ulvila, Pori, Nakkila ja Eurajoki. Ympäristöterveydenhuollon palveluihin kuuluvat elintarvikevalvonta, eläinlääkintähuolto sekä eläinsuojeluvalvonta, terveysvalvonta, tuoteturvallisuusvalvonta, kemikaalivalvonta sekä tupakka- ja nikotiinivalmisteiden myynnin valvonta.

Markkinointi ja viestintä

Harjavallan kaupunginhallitus on hyväksynyt 16.1.2023 Harjavallan kaupungin markkinointisuunnitelman. Suunnitelman mukaan markkinointi- ja viestintäryhmä valmistele vuosittain talousarviovalmistelun yhteydessä yksityiskohtaisemman toimenpideliitteen ja sille budjetin. Markkinoinnissa ja viestinnässä reagoidaan ketterästi mahdollisuuksiin edistää kaupungin myönteistä näkyvyyttä ajankohtaisten ilmiöiden myötä. Toimenpideliitteen valmistelussa otetaan huomioon kuntalaiskyselystä saatu palaute. Vuoden 2025 markkinoinnin ja viestinnän tavoitteena on saavuttaa näkyvyyttä Harjavallan ulkopuolella kaupungin houkuttelevuuden lisäämiseksi.

Elinkeinotoimi

Päävastuu kaupungin elinkeinotoimesta on kaupunginjohtajalla. Kaupunki on edelleen kokonaisasiakkaana elinkeino- ja kehitysyhtiö Prizztech Oy:ssä, joka vastaa monipuolisesti yrittäjien, yrittäjiksi aikovien ja yritysten edustajien neuvontapalveluista sekä seudun elinvoimaa vahvistavista yhteisistä hankkeista. Harjavallan kaupunginhallitus hyväksyi Prizztechin ostopalvelusopimuksen vuodelle 2024-2026 kiinteällä 112 775,10 euron maksusuudella. Tähän palvelukokonaisuuteen kuuluu mm. aloittavien yritysten neuvontapalvelut, hankeosaaminen, erilaisten yritys- ja kehittämisverkostojen hyödyntäminen. Ostopalvelusopimuksen mukaisesti kullekin kuluvalle vuodelle määritellään yhteistyössä painopisteet ja tavoitteet. Työllisyyspalveluiden siirtyessä kuntien järjestettäväksi on

myös kehitysyhtiön rooli muutoksessa. Kuntien työttömyyteen liittyvä rahoitusvastuu kasvaa. Kaupunginjohtajan, Prizztechin yhdyshenkilön ja työllisyysalueen edustajan yhteisillä yritysvierailuilla on tarkoitus kartoittaa yritysten työvoimatarvetta ja samalla myös kasvun esteitä. Samalla parannetaan yritysten tietoisuutta työllisyysalueen tuottamista palveluista.

Harjavallan kaupunki näkee puhtaaseen siirtymään liittyvän liiketoiminnan kehittymisen ja tähän liittyvien mahdollisuuksien hyödyntämisen edellyttävän jatkossakin Prizztechiltä aktiivista roolia. Kaupunki jatkaa edelleen myös itsenäisiä neuvotteluja uusien yritysten sijoittumiseksi Harjavaltaan.

Kaupunki on tehnyt maaseutuviranomaispalveluja koskevan ostopalvelusopimuksen Rauman seudun yhteistoiminta-alueen / Euran kunnan kanssa 1.1.2012 alkaen. Yhteistoiminta-alueessa ovat Harjavallan lisäksi mukana Kokemäen ja Rauman kaupungit sekä Euran, Eurajoen ja Nakkilan kunnat.

Kaupunginhallituksen asettama Elinkeinoitiimi toimii kaupungin, paikkakunnan elinkeinoelämän, työvoimahallinnon ja Prizztechin yhteisenä foorumina käsitellen paikallista yrityselämää koskevia asioita.

Henkilöstömuutokset

Vakituiset

Markkinointi ja viestintäsuunnittelijan työsuhde päättyi lokakuussa 2024. Markkinointia ja viestintää toteutetaan markkinointi ja viestintätyöryhmän toimesta sekä mahdollisesti ostopalveluna vuonna 2025.

Muutoin vakituisen henkilöstön osalta ei muutoksia.

Määräaikaiset

Työllistämistoiminnan järjestämistä vastaavalla olevan kierrätyskeskustoimintaan varaudutaan kahden (2) tukityöllistetyn määräaikaisin toimin (1 htv). Työllistämistoimintaan on saatu hankerahoitusta vuodelle 2025.

Nimikemuutokset

Ei tiedossa olevia nimikemuutoksia.

Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet

Tietohallinto

Tavoite	Ulkoistetun tietohallinnon tukipalveluiden toiminta
Toimenpide	Tukipalveluiden toiminnan tehostaminen ja parantaminen
Arviointikriteeri/mittari	Kaupungin ja tietohallinnon tukipalveluita tuottavan palveluntarjoajan välisessä sopimuksessa huomioitu kaupungin tarpeet ja riittävä palvelutaso.
Tavoitetaso	Toimivat ja laadukkaat tietohallinnon tukipalvelut.

Markkinointi

Tavoite	Markkinoinnin tavoitteena on kehittää viestintää ja tapoja tuoda esiin Harjavalta kasvun ja yrittäjyyden, laadukkaiden palveluiden ja yhteisöllisyyden kaupunkina
Toimenpide	Markkinointi- ja viestintätyöryhmän valmisteleman ja kaupunginhallituksen hyväksymän toimenpideliitteen toteuttaminen reagoiden ketterästi myös ajankohtaisiin ilmiöihin.
Arviointikriteeri/mittari	Toimenpiteet toteutettu onnistuneesti vuoden 2025 aikana
Tavoitetaso	Toimenpiteillä vahvistetaan kaupungin näkyvyyttä ja houkuttelevuutta

Työllistämistoiminta

Tavoite	Nakkilan ja Harjavallan työllisyyspalveluiden yhteistyön tiivistäminen
Toimenpide	Yhteistyösopimuksen mukainen yhteistyö työpajatoiminnan kehittämässä sekä operatiivisessa johtamisessa.
Arviointikriteeri/mittari	Raportointi yhteistyön toteutumisesta 2x/vuosi kaupunginhallitus.
Tavoitetaso	Yhteistyöllä monipuolisemmat sekä asiakkaiden palvelutarpeita paremmin vastaavat työllisyyspalvelut alueella. Strateginen ja operatiivinen johtaminen yhteistyössä Nakkilan työllisyyspalveluiden kanssa.
Tavoite	TE24 uudistuksen taloudellisten ja toiminnallisten vaikutuksien arviointi

Toimenpide	Tiedon tuottaminen TE24 uudistuksen vaikuttavuudesta.
Arviointikriteeri/mittari	Raportointi kaupunginhallitukselle 2x/vuosi.
Tavoitetaso	Uudistuksen taloudellisten vaikutuksien arvioiminen. Omien työllisyyspalveluiden kehittäminen siten, että ne täydentävät Satakunnan työllisyysalueen tuottamia lakisääteisiä palveluita.

Elinkeinotoimi

Tavoite	Yrittäjät ja yrittäjäksi aikovat saavat laadukkaita palveluita
Toimenpide	Prizztechin kolmivuotisen ostopalvelusopimuksen ja vuosittaisen toimenpideliitteen toteuttaminen ottaen huomioon pienten, keski-suurten ja suurten yritysten näkökulmat sekä mahdolliset uudet investoinnit.
Arviointikriteeri/mittari	Arviointikriteerit ja mittarit määritellään ostopalvelusopimuksessa ja toimenpideliitteessä.
Tavoitetaso	Kaupunki ja Prizztech Oy edesauttavat yritysten sijoittumista ja kasvua sekä vahvistavat niiden toimintaedellytyksiä.

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ

	31.12.2024		TA 2025		TS 2026	TS 2027
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Kaupunginhallitus yhteensä	21	21	22	21	22	22
Kaupunginjohtaja	1	1	1	1	1	1
Keskushallinto yhteensä	20	20	21	20	21	21

MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ

	31.12.2024		TA 2025		TS 2025	TS 2026
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Kaupunginhallitus yhteensä	2	0,16	2	1	2	2

12 KAUPUNGINHALLITUS/ 121 KESKUSHALLINTO	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
MYYNITUOTOT	299 347	339 472	383 552	13,0	383 552	383 552
MAKSUTUOTOT	9	0	0		0	0
TUET JA AVUSTUKSET	188 444	190 500	181 100	-4,9	186 100	186 100
MUUT TOIMINTATUOTOT	223 409	295 000	180 000	-39,0	180 000	180 000
TOIMINTATUOTOT	711 208	824 972	744 652	-9,7	749 652	749 652
HENKILÖSTÖKULUT	-1 570 013	-1 472 925	-1 514 450	2,8	-1 481 153	-1 481 153
PALVELUJEN OSTOT	-1 555 242	-1 518 925	-2 182 769*	43,7	-2 128 769	-2 128 769
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-34 602	-20 669	-26 400	27,7	-26 400	-26 400
AVUSTUKSET	-610 635	-803 000	-980 706*	22,1	-980 706	-980 706
MUUT TOIMINTAKULUT	-236 742	-374 358	-364 206	-2,7	-370 206	-370 206
TOIMINTAKULUT	-4 007 234	-4 189 877	-5 068 531	21,0	-4 987 234	-4 987 234
TOIMINTAKATE	-3 296 026	-3 364 905	-4 323 879	28,5	-4 237 582	-4 237 582
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-178 182	-152 389	-219 373	44,0	-219 373	-219 373
SATUNNAISET ERÄT	-1 589	0	0		0	0
TILIKAUDEN TULOS	-3 475 796	-3 517 294	-4 543 252	29,2	-4 456 955	-4 456 955
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-3 475 796	-3 517 294	-4 543 252	29,2	-4 456 955	-4 456 955

SIVISTYSLAUTAKUNTA

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tulosalue:

KASVATUS- JA KOULUTUSPALVELUT

Toiminta on budjettirahoitteista.

Tulosalueen kuvaus, nykytila ja toimintaympäristön muutokset

Kasvatus- ja koulutuspalvelut kuuluvat kunnan perustehtäviin ja ne muodostavat keskeisen toimintakokonaisuuden lapsiperheiden palvelu- ja tukijärjestelmässä. Kasvatus- ja koulutuspalvelut sisältävät varhaiskasvatuspalvelut, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen.

Kaupunkistrategian hyvinvointiohjelman strategisena painopisteenä vuodelle 2025 on turvallisuus ja viihtyisyys sekä henkilöstön hyvinvointi. Tavoitteena on sujuva yhteistyö ja -toiminta kaupungin eri toimialojen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Hyvinvointia ja turvallisuutta tukevat riittävät henkilöstöressurit.

Kirjaston sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan tarjoamalla monipuolisilla palveluilla ja toiminnalla tuetaan lasten, nuorten, perheiden ja ikäihmisten hyvinvointia. Talouden tasapainottamisen takia toimintaa ja tapahtumia joudutaan vähentämään.

Väestökehitys vaikuttaa kasvatus- ja koulutuspalveluiden kysyntään ja käyttöön. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan Harjavallan kaupungissa kasvatus- ja koulutuspalveluiden tarve on pitkällä aikavälillä vähenevä. Varhaiskasvatuspalveluiden tarve vähenee jonkin verran tulevien vuosien aikana, mikäli väestöennuste toteutuu. Vuonna 2025 tarve pysyy kuitenkin lähes vuoden 2024 tasolla erityisesti pienimpien lasten hoidontarpeen kasvun myötä sekä erityiskasvatuksen lisääntyneen tarpeen takia. Varhaiskasvatuksen henkilöstötarpeeseen vaikuttaa myös lakisääteinen henkilöstömitoitus. Perusopetuksessa lasten määrä vähenee ennusteen mukaan lukuvuodesta 2026-2027 alkaen. Perusopetuksen järjestämistä määrittää yhä kasvava tuen tarpeen määrä. Keskustan alakouluun on perustettu kolme vaativan erityisen tuen (Vertti) -opetusryhmää. Kyseisiä opetusryhmiä tarvitaan, koska kyseistä palvelua ei ole enää saatavana seutuyhteistyönä.

Oppimisen tuen järjestelmä uudistuu kaikilla kouluasteilla. Uudet opetussuunnitelman perusteet valmistuvat kevään 2025 aikana. Uudistuksen tavoitteena on selkeyttää oppimisen tukea ja yhtenäistää oppimisen tuen jatkumo varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Keskeisenä lähtökohtana on siirtää tuen painopistettä varhaiseen ja oikea-aikaiseen tukeen. Oppimisen tukea on oltava tarjolla yksilöllisesti ja oppilaan tarpeita vastaavasti. Uudistukset tulevat voimaan 1.8.2025.

Varhaiskasvatuspalvelut

Kuvaus ja nykytila

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa aiempaa enemmän painottuvat pedagogiset menetelmät ja ratkaisut. Näillä tuetaan lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistetään hyvinvointia.

Talousarviovuonna 2025 varhaiskasvatusta järjestetään edelleen Joenrannan, Vinnarin ja Pohjoisrannan päiväkodeissa sekä perhepäivähoitona. Joenrannan päiväkodissa toimii viisi lapsiryhmää 3-6 -vuotiaille lapsille, näistä yksi ryhmä on 12 lapsen integroitu pienryhmä. Vinnarin päiväkodissa toimii kuusi ryhmää 1-6 -vuotiaille lapsille. Näistä ryhmistä kaksi toimii vuorohoitoryhminä vastaten lasten vuorohoidon tarpeeseen. Pohjoisrannan päiväkodissa tapahtuva toiminta kuuluu hallinnollisesti Joenrannan päiväkodin alaisuuteen ja siellä toimii kolme ryhmää, joissa lapset ovat 1-4 -vuotiaita. Kunnallista perhepäivähoitoa tarjotaan neljän hoitajan voimin 1-4 -vuotiaille lapsille.

Esiopetusta sekä täydentävää varhaiskasvatusta esioppilaille järjestetään Joenrannan ja Vinnarin päiväkodeissa. Vaativan erityisen tuen lasten esiopetus järjestetään Keskustan alakoululla Vertti-ryhmässä.

Syyskuussa 2024 Harjavallan varhaiskasvatukseen on osallistunut 249 lasta.

Varhaiskasvatus toimii kiinteässä yhteydessä perusopetuksen kanssa muodostaen lapselle saumattoman kasvamisen ja oppimisen polun.

Lasten määrät ikäluokittain:

Ikäluokka	Lasten määrä syyskuussa 2024
2018 (8.8.2024 alkaen esiopetusikäisiä)	58
2019	47
2020	50
2021	53
2022	49
2023	33
2024	31 (arvio)
Varhaiskasvatusikäiset ja esioppilaat yhteensä 16.9.2024	290 (luvussa ei ole mukana 2024 syntyneitä)

Varhaiskasvatuksen varatut hoitopaikat 1.10.2024

Päiväkodit	Lapsia yhteensä	Varhaiskasvatuksessa kokopäivähoidossa	Esiopetuksessa ja täydentävässä varhaiskasvatuksessa	Vain esiopetuksessa	Täyttöaste
Joensranta	90	51 (kokopäivähoito)	36 (täydentävässä varhaiskasvatuksessa)	3	100%
Pohjoisranta	46	46 (kokopäivähoito)	-	-	100 %
Vinnari	100	46 (kokopäivähoito) 35 (vuorohoito)	17 (vuorohoidossa 9)	2	100 %
Perhepäivähoito	14	14		-	100 %
Vertti-ryhmät	5	-	3(aamu- ja iltapäivätoiminnassa)	2	
Yhteensä	255	192	56	7	

Lapsia kotihoidon tuen piirissä keskimäärin kuukaudessa	28 perhettä ja 36 lasta
---	-------------------------

Toimintaympäristön ja toiminnan keskeiset muutokset

Toimintakauden 2024-2025 alussa kunnallisten varhaiskasvatuspalveluiden piirissä oli 88% kaikista harjavaltaisista päivähoitoikäisistä (syntymävuodet 2018-2023). Alle vuoden ikäiset lapset hoidetaan pääsääntöisesti kotona, mutta tämän ikäluokan osuus varhaiskasvatuksen tarvisijoista on selvässä kasvussa. Harjavallassa on paljon vuorotyöperheitä, joille on lakisääteisesti tarjottava ympärivuorokautista varhaiskasvatusta. Iltaisin, öisin ja viikonloppuisin vuorohoidossa olevien lasten osuus kaikista harjavaltaisista varhaiskasvatuspalveluiden käyttäjistä on 17,3 %.

Joensrannan päiväkodin integroidusta erityisryhmästä huolimatta myös muihin päiväkotien ryhmiin on edelleen sijoitettu erilaisen diagnoosin omaavia sekä tehostetun ja erityisen tuen tarpeessa olevia lapsia, jotka tarvitsevat henkilöstön lisäresurssia päivittäisissä toiminnoissaan. Useamman lapsen tuen tarve on pysyvä ja lisähenkilöstöä on palkattu hankerahan turvin.

Pienten lasten määrän kasvu varhaiskasvatukseen osallistumisessa ja perhepäivähoitajien määrän väheneminen kunnallisessa varhaiskasvatuksessa viimeisten vuosien aikana on aiheuttanut sen, että Pohjoisrannan päiväkotiryhmiä (3) ei ole vielä voitu vähentää. Varhaiskasvatuspalveluissa sekä alle 3-vuotiaiden lasten että subjektiivisen kokopäiväisen hoidon suhteellinen määrä on pysynyt vuoden 2024 tasolla.

Satakunnan hyvinvointialue ilmoitti keväällä 2023, ettei se jatka terveydenhuollon ennaltaehkäisevänä palveluna varhaiskasvatusikäisen xylitol -pastillien kustantamista. Harjavallan kaupunki tukee varhaiskasvatuspalveluiden piirissä olevien lasten suun terveyttä kustantamalla xylitol -pastillien hankinnan ja jakamalla ne päivittäin lasten käyttöön.

Harjavallan kaupunki edisti työnantajana sekä varhaiskasvatuksen opettajien että varhaiskasvatuksen lastenhoitajien asemaa nostamalla työntekijöiden peruspalkkaa vuoden 2022 aikana ja tämän myötä pystyy tarjoamaan kilpailukykyisen palkan verrattuna seutukuntaan. Tämä toimii tärkeänä osana puhuttaessa työntekijöiden pitovoimasta.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen hankerahaa varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2024-2026. Tällä hankerahoituksella on palkattu määräaikaista henkilöstöä syksystä 2024 alkaen. Avustus maksetaan vuosina 2025 ja 2026 sillä ehdolla, että eduskunta myöntää tarkoitukseen määrärahat. Tätä päätöstä ei ole vielä tullut.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välinen vuoropuhelu on jatkuvaa ja merkittävää. Yhteistyö on tiedon välittämistä, yhteisten menettelytapojen etsimistä ja hyvien käytäntöjen vaihtamista.

Tavoitteet

Tavoite	Perheet saavat asiakaslähtöistä ja ammattitaitoista palvelua
Toimenpide	Panostus henkilökunnan osaamisen ylläpitämiseen ja työhyvinvointiin. Huomioidaan tuen tarpeisten lasten ryhmissä riittävä henkilöstöresurssi. Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön syksyllä 2024 uusi toiminnanohjausjärjestelmä Vesa, jonka avulla huoltajat pystyvät varaamaan lapsen hoitoaikoja sähköisesti tarpeensa mukaisesti.
Arviointikriteeri/mittari	Perheiden arvio varhaiskasvatuspalveluiden tasosta. Mittarina arviointijärjestelmä, jossa palveluja arvioidaan asteikolla 1-5.
Tavoitetaso	Asiakastytyväisyys ka. 4

Tavoite	Kustannustehokkuus ja varhaiskasvatuspaikat kattavasti käytössä
Toimenpide	Lasten oikeanlainen sijoittaminen hoitopaikoille ja henkilöstöresurssien järkevä kohdentaminen. Etsitään kustannustehokkaita ratkaisuja. Hyödynnetään toiminnanohjausjärjestelmästä saatavaa tietoa lasten hoitoaikavarauksista henkilöstön oikea-aikaiseen kohdentamiseen.
Arviointikriteeri/ mittari	Toimintakulut/asukas Päiväkotien täyttöaste
Tavoitetaso	Täyttöaste pysyy ennallaan Henkilöstömitoitus vastaa asetuksen mukaista henkilöstömitoitusta Maltillinen kustannuskehitys

Tunnusluvut

	TP 2020	TP 2021	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025
Peruspäiväkodit lasten määrä	178	132	132	142	143	142
Täyttöaste	100	100	100	100	100	100
Vuoropäiväkoti lasten määrä	80	99	99	97	97	100
Täyttöaste	100	100	100	100	100	100
Perhepäivähoido- lasten määrä	40	36	24	26	27	16
Esioppilaiden määrä	77	62	54	53	54	47
Lasten kotihoidon tuki/ perheiden määrä	69	69	40	50	50	28
lasten määrä	95	95	55	60	54	36
Päivähoito/ toimintakulut €/asukas	470	470	479	594	641	561
Esiopetus/ toimintakulut € /asukas	58	58	74	86	86	90

Tunnuslukuna käytetään päiväkotien osalta täyttöastetta, eli kirjoilla olevien lasten määrää suhteessa rakenteellisiin hoitopaikkoihin. Perhepäivähoidon osalta täyttöastetta ei mitata, lähtökoh- tana on oikea täytön määrä / hoitaja.

Perusopetus

Kuvaus ja nykytila

Perusopetuksen tarkoituksena on kasvattaa ja opettaa oppivelvollisuusikäisiä opetussuunnitel- massa määritellyllä tavalla ja päästä esitettyihin tavoitteisiin vuorovaikutuksessa huoltajien kanssa.

Vuosiluokkien 1-6 perusopetusta järjestetään Pirkkalan koulussa sekä Keskustan alakoulussa ja vuosiluokkien 7-9 perusopetusta Keskustan yläkoulussa. Keskustan alakoulun vaativan tuen ryh- mässä voi opiskella myös esiopetusikäisiä lapsia.

Perusopetuslain tarkoittaman koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Aamu- ja iltapäivä- toiminnalla edistetään lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta, ennaltaehkäistään syrjäytymistä ja lisätään osallisuutta. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään Pirkkalan ja Keskustan alakouluilla. Toiminta-aika sijoittuu aikavälille klo 6.30-17.00 siten, että henkilöstömäärästä joh- tuen Keskustan alakoulun toiminta-ajat ovat jonkin verran Pirkkalan koulun vastaavia laajemmat.

Koululaisten kesätoimintaa (aamu- ja iltapäivätoimintaa) järjestetään Keskustan alakoulun tiloissa ja ympäristössä kesäkuun 2025 alun ja juhannuksen välisenä aikana arkipäivisin klo 8-16. Ohjaajina toimivat sivistyspalveluiden koulunkäynninohjaajat. Toiminnasta veloitetaan erillinen maksu. Perusopetuksen oppilaille tarjotaan kesäloman ajan mahdollisuus lounaaseen arkipäivisin.

Kaupungissa toimivaan lastensuojelulaitokseen sijoitetuille 1.-9. luokan oppilaille järjestetään opetusta sekä lastensuojelulaitoksen omissa tiloissa että Keskustan alakoulun tiloissa. Lastensuojelulaitoksessa annettavalla opetuksella turvataan laitokseen sijoitettujen peruskouluikäisten nuorten oikeus perusopetukseen silloin, kun lapsen tai nuoren elämäntilanne edellyttää erityisiä opetusjärjestelyjä.

Tulosalueen toimintaympäristön ja toiminnan keskeiset muutokset

Harjavallan kaupunkistrategian hyvinvointiohjelman mukaisesti perusopetuksessa edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia ja tehostetaan ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä yhteistyössä hyvinvointialueen järjestämien palveluiden kanssa. Harjavallassa tehostetun ja erityisen tuen sekä vaativan erityisen tuen oppilaita on merkittävästi enemmän verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon.

Valtioneuvoston toimesta perusopetuksen vähimmäistuntimäärää lisätään kolmella vuosiviikkotunnilla. Tuntijakoasetuksen muutoksella lisättiin äidinkieli- ja kirjallisuus -oppiaineen ja matematiikan opetusta yhdellä vuosiviikkotunnilla 1. ja 2. vuosiluokilla. Lisäksi vuosiluokille 3-6 lisättiin yksi vuosiviikkotunti äidinkieltä ja kirjallisuutta. Lisätuntien tarkoituksena on lujittaa luku-, kirjoitus- ja laskutaidon opettamista. Tämä edellyttää myös paikallisen tuntijaon muuttamista.

Oppimisen tuen järjestelmä uudistuu kaikilla kouluasteilla. Uudet opetussuunnitelman perusteet valmistuvat kevään 2025 aikana. Uudistuksen tavoitteena on selkeyttää oppimisen tukea ja yhtenäistää oppimisen tuen jatkumo varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Keskeisenä lähtökohtana on siirtää tuen painopistettä varhaiseen ja oikea-aikaiseen tukeen. Oppimisen tukea on oltava tarjolla yksilöllisesti ja oppilaan tarpeita vastaavasti. Uudistukset tulevat voimaan 1.8.2025.

Pirkkalan alakoulussa on lukuvuonna 2024-2025 yhteensä 109 oppilasta: kuusi yleisopetuksen ryhmää ja kaksi pienryhmää erityisen tuen oppilaille, toinen 2.-4. luokan ja toinen 5.-6. luokan oppilaille. Pienryhmän oppilaita integroidaan yleisopetuksen ryhmiin mahdollisuuksien mukaan. Pirkkalan koulun oppilaista 42 prosentilla on tehostetun tai erityisen tuen päätös. Oppilaita 5% on S2-oppilaita.

Keskustan alakoulussa on lukuvuonna 2024-2025 yhteensä 291 oppilasta. Koulussa aloitti lukuvuoden 2024-2025 alussa viisi erityisopetuksen pienryhmää sekä kolme vaativan erityisen tuen ryhmää. Ensimmäinen vaativan erityisen tuen ryhmä perustettiin elokuussa 2021, toinen elokuussa 2022 ja tarpeesta johtuen kolmas syksyllä 2024. Ryhmät koostuvat esiopetusikäisistä ja 1.-4. -luokkien oppilaita, joilla tuen tarve vaatii erityiskoulutusoista tukea. Vaativan erityisen tuen (Vertti) ryhmiin on resursoitu riittävä määrä henkilökuntaa vastaamaan tähän tuen tarpeeseen. Erityisen tuen ryhmistä yksi on lastensuojelulaitoksen 1.-6. -luokkien oppilaita koostuva ryhmä.

Koulun opetusryhmistä 15 on yleisopetuksen ryhmiä eli tavallisia koululuokkia. Suuri osa tukea tarvitsevista oppilaista käy koulua näissä opetusryhmissä. Koulun viidessä erityisopetuksen ryhmässä on yhteensä 52 oppilasta, jotka tarvitsevat kokoaikaista erityistä tukea. Koulussa on useita oppilaita, joilla on kehitysvammadiagnoosi.

Keskustan alakoulussa tarjotaan valmistavaa opetusta, jossa opiskelun painopisteenä on suomen kielen opiskelu. Opetukseen osallistuvat kaikki Harjavallan perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilaat. Opetuksesta vastaa yksi opettaja.

Koulussa on kolme vaativan erityisen tuen ryhmää, joissa opiskelee yhteensä 20 oppilasta. Vaativan erityisen tuen oppilaat (Vertti) tarvitsevat kaikissa arjen tilanteissa erityistä huomiota eli vaativaa erityistä tukea. Osa oppilasta on esiopetuksen oppilaita. Lapsilla on usein vaikeita kielellisiä haasteita, kehitysvamma- tai autismidiagnooseja. Opiskelu tapahtuu pääsääntöisesti toiminta-alueittain tai yksilöllistetyin oppisisällöin.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt perusopetukseen hankerahaa tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2024-2026. Tällä hankerahoituksella on palkattu Keskustan alakouluun yksi erityisluokanopettaja ja kolme koulunkäynninohjaajaa koko lukuvuodeksi 2024-2025. Avustus maksetaan vuosina 2025 ja 2026 sillä ehdolla, että eduskunta myöntää tarkoitukseen määrärahat. Tätä päätöstä ei ole vielä tullut.

Koulukeskuksen lisärakennus- ja peruskorjaushankkeen toteuttaminen käynnistyy, kun asemakaavasta tehdyt valitukset saadaan käsiteltyä loppuun. Rakentamaan päästään todennäköisesti talousarviovuoden 2026 tai 2027 aikana.

Keskustan yläkoulussa on lukuvuonna 2024-2025 yhteensä 211 oppilasta 14 opetusryhmässä.

Opetusryhmistä yhdeksän on yleisopetuksen luokkia, yksi on joustavan perusopetuksen luokka sekä kolme luokkien 7-9 pienryhmää. Lisäksi Eemelin lastensuojelulaitoksen yhteydessä toimii 7-9H pienryhmä. Eemelissä toimiva yläkoulun ryhmä on tarkoitettu pääasiassa muualta Harjavaltaan sijoitetuille nuorille. Joustavan perusopetuksen ryhmä (JOPO) on tarkoitettu oppilaille, joiden koulumotivaatio on heikko ja jotka ovat tästä syystä vaarassa jäädä ilman päättötodistusta. Valintakriteereistä tiedotetaan huoltajia keväällä ja oppilaat valitaan saapuneiden hakemusten perusteella.

Erityisen tai tehostetun tuen piirissä on 35% kaikista yläkoulun oppilaista: 16 prosentilla näistä oppilaista on tehostetun tuen ja 19 prosentilla erityisen tuen päätös. Yleisopetuksessa on tällä hetkellä tuen oppilaista 48 prosenttia. Koko koulun oppilaista pienryhmissä on 21 %. Yläkoululle perustettiin elokuusta 1.8.2024 alkaen yksi uusi pienryhmä 7.- 9. luokan tukea tarvitseville oppilaille, koska pienryhmäpaikat olivat täynnä ja paikkoja ei vapautunut riittävästi lukuvuodeksi 2024-2025 pienryhmää tarvitseville.

Perusopetuksen oppilasmäärät ja oppilasennusteet 2024-30

2024-25	2025-26	2026-27	2027-28	2028-29	2029-30	2030-31
611	612	578	538	520	508	465

Lukiokoulutus

Lukiokoulutus antaa valmiudet hakeutua yliopisto- ja ammattikorkeakouluopintoihin sekä lukion oppimäärään perustuviin ammatillisiin opintoihin. Lukiokoulutuksen järjestämisessä huomioidaan lukiokoulutuksen yhteys peruskoulun aineenopetukseen. Uusi lukiolaki astui voimaan 1.8.2021. Lukiouudistuksen myötä opiskelijalla on oikeus erityisopetukseen ja henkilökohtaiseen ohjaukseen, joka jatkuu myös lukion jälkeen. Lukiolla on velvollisuus korkeakoulu yhteistyöhön. Ylioppilastutkinnon merkitys on korostunut osana korkeakoulujen todistusvalintauudistusta.

Hallinnollisilla ratkaisuilla on parannettu lukiokoulutuksen kustannustehokkuutta. Elokuussa 2024 Harjavallan lukioon ilmoittautui 22 opiskelijaa ja heistä 20 aloitti opiskelun. Määrällinen kehitys ja ennuste tuleville vuosille käyvät ilmi oheisesta taulukosta.

Harjavallan lukio sijoittui 2023 tehdyssä lukiovertailussa valtakunnallisesti sijalle 27 ja satakuntalaisista lukioista parhaiten. Tavoitteena on toiminnan jatkuminen yhtä laadukkaana, jonka toivotaan toimivan myös vetovoimatekijänä. Finest future -ohjelman avulla olisi mahdollisuus saada Harjavallan lukioon kansainvälisiä opiskelijoita.

Lukiokoulutus, opiskelijamäärät laskentapäivinä sekä ennuste 2017-2026

Vuosi	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	74	74	79	86	79	67	64	71	72	72

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Tyytyväisyys kaupungin järjestämiin koulutuspalveluihin
Toimenpide	Kehitetään sivistyspalveluita yhdessä kuntalaisten kanssa
Arviointikriteeri	Palvelutyytyväisyys
Tavoitetaso	Palvelutyytyväisyys on hyvällä tasolla

Tavoite	Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen
Toimenpide	Riittävät tukitoimet
Arviointikriteeri/mittari	Oppilashuollon toimijat / oppilas
Tavoitetaso	Oppilashuollon toimijoiden määrä ja vaikuttavuus ovat riittävällä tasolla

Tunnusluvut

	<u>TP</u>	<u>TP</u>	<u>TP</u>	<u>TP</u>	<u>TA</u>	<u>TA</u>	
Perusopetus	<u>TP2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>	<u>2023</u>	<u>2024</u>	<u>2025</u>
Opintojen jatkuminen							
perusopetuksen jälkeen	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Arvio koulutuspalveluiden laadusta							
huoltajat	7,8	>8	>8	>8	>8	>8	>8
oppilaat	7,9	>8	>8	>8	>8	>8	>8
henkilöstö	7,6	>8	>8	>8	>8	>8	>8
Käyttötalouden toteuma							
nettokustannukset/oppilas. e	8725	9056	9347	10268	10842	11420	12612
Lukiokoulutus							
Opintoihin hakeutuneiden osuus ikäluokasta %							
	26,7	35,7	34,5	38,4	36,6	33,3	39,7
Keskeyttämisaste %							
	0	4,3	0	3,8	0	5,1	0

Tyytyväisyys,

toisen vuosiluokan opiskelijat

>8   >8   >8   >8   >8   >8   >8

Käyttötalouden toteuma

nettokustannukset/opisk. e	10192	11331	9958	13205	12446	12677	12683
----------------------------	-------	-------	------	-------	-------	-------	-------

Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen henkilöstömuutokset

Aluehallintovirasto on varhaiskasvatuksen valvontaohjelmaan sisältyvän tarkastuskäynnin päätöksessä kirjannut, että Harjavallan kaupungin varhaiskasvatuksen tulee kiinnittää huomio siihen, että päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kolmanneksella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus ja muilla vähintään lastenhoitajan kelpoisuus. (Varhaiskasvatustalaki 540/2018, 35 §, 74 §). Tarkastuksen ajankohtana 15.4.2024 Pohjoisrannassa opettajia oli 4 ja lastenhoitajia 11. Vinnarin päiväkodissa varhaiskasvatuksen opettajia oli 7 ja lastenhoitajia 20. Tästä syystä on tarkoituksenmukaista muuttaa kahden varhaiskasvatuksen lastenhoitajan vakansseja niiden vapautuessa varhaiskasvatuksen opettajan (1) ja varhaiskasvatuksen sosionomin (1) vakansseihin vuoden 2025 aikana. Varhaiskasvatukseen perustettiin 1.8.2024-31.7.2025 määräaikainen varhaiskasvatuksen opettajan toimi. Opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksen turvin on lukuvuodeksi 2024-2025 tehty määräaikaisia rekrytointitehtäviä. Varhaiskasvatukseen on palkattu määräaikaisilla työsopimuksilla toimintakauden 2024-2025 ajaksi kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Henkilöstömäärää vähennetään, mikäli lapsiryhmiä saadaan vähennettyä ja toimintaa tiivistettyä. Yksi perhepäivähoidon vakanssi jätetään toistaiseksi täyttämättä.

Lastensuojelulaitos Eemeliin perustetun alakouluikäisten lasten ryhmän toiminta on vakinaistettu 1.1.2024 lukien. Saatujen tietojen mukaan tarve tulee olemaan jatkuva.

Vaativaa erityistä tukea tarjoava opetus järjestetään lukuvuonna 2024-2025 kolmessa opetusryhmässä, jotta lainmukainen toiminta varmistetaan. Kolmannen ryhmän viran haltija on aloittanut uuden, perustettavan ryhmän erityisluokanopettajana 1.8.2024 lukien, jolloin ryhmän toiminta on käynnistynyt.

Perusopetuksen järjestämistä määrittää tällä hetkellä yhä enemmän kasvava tuen tarve. Kasvava tuen tarve realisoituu sekä vertti-toiminnan, pienryhmien että perusluokkien kasvavana henkilöstötarpeena. Opetus- ja kulttuuriministeriön avustuksen turvin on lukuvuodeksi 2024-2025 tehty määräaikaisia rekrytointitehtäviä. Perusopetukseen on hankerahan turvin palkattu kolme koulunkäynnin ohjaajaa ja yksi erityisluokanopettaja.

Valtiolta saatu hankerahoitus vähenee huomattavasti ensi vuonna ja tällä rahoituksella palkattujen määräaikaisten työntekijöiden työ/virkasuhde (kolmen lastenhoitajan, kolmen koulunkäynninohjaajaan ja yhden erityisluokanopettajan) kestää lukuvuoden 2024-25 loppuun asti.

Lukuvuodesta 2025-26 lähtien Keskustan alakoulusta vähenee yksi luokka/vuosi suunnitteluvuosina ja koulu on vähitellen muuttumassa kaksisarjaiseksi nykyisen ennusteen mukaan. Pirkkalan alakoulun oppilasmäärä on myös vähenevä. Henkilöstömäärää vähennetään opetusryhmien vähentämisen mukaan.

Mikäli välttämättömiä toimenpiteitä lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi ja yhdenvertaisen oppimisen edellytysten tukemiseksi tarvitaan, laitetaan ne lisätalousarvion kautta toimeksi.

Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen yleiset tavoitteet vuosille 2025-2027

Lasten ja nuorten hyvinvointia edistetään varhaisella tuella ja vahvistamalla lasten, nuorten ja perheiden osallisuutta ja yhteisöllisyyttä. Syrjäytymistä ehkäistään monialaisella yhteistyöllä huomioiden myös kolmannen sektorin merkitys hyvinvoinnin edistämisessä.

Toimintakulttuurin kehittämisen painopisteenä ovat toiminnalliset opetusmenetelmät ja vahvuuksien hyödyntäminen.

Yrittäjyyskasvatusta ja erityisesti sisäisen yrittäjyyden painotusta huomioidaan kaikilla koulutusasteilla. Perusopetuksessa on käytössä Nuori yrittäjyys -pedagoginen ohjelma. NYT Yrittäjyyskasvatuksen polku on pedagoginen ohjelmakokonaisuus, joka tarjoaa käytännönläheisiä työvälineitä lasten ja nuorten yrittäjyys-, työelämä- ja taloustaitojen vahvistamiseen. 1.-3.lk teemana on vahvuuksien tunnistaminen ja hyödyntäminen ja 4.-6.lk teemana lähiympäristön, ammattien ja talouden kierto- kulun oivaltaminen. Kuudes- ja yhdeksäsluokkalaiset osallistuvat Yrityskylä -toimintaan.

Lukiokoulutuksen vetovoimaa kasvatetaan Hyvä kuuluu kauas -periaatteella. Lukion opetus on laadukasta ja toiminta yhteisöllistä. Opiskelijoille järjestetään hyvinvointia lisääviä retkiä ja tapahtumia. Markkinointi on jatkuvaa Harjavallan lukion sosiaalisten medioiden kautta (Instagram, Facebook). Harjavallan lukion oman sähköisen lehden Elämän HaLu:n levikki on laaja sosiaalisen median ja tämän lisäksi Wilman kautta 9. luokkalaisille ja huoltajille jaettuna. Lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja sisältää juttuja lukio-opiskelun arjesta ja henkilökunnasta sekä Harjavallan lukiosta valmistuneiden haastatteluja.

Hankkeet

Tavoitteena on osallistua niihin hankkeisiin, jotka tukevat asetettuja toiminnallisia tavoitteita.

Käynnissä olevat hankkeet, avustusprosentti sulkeissa:

Syrjäytymisen ehkäisy:

- Etsivä nuorisotyö; 50 000 e (70 %)
- Nuorisotoimen Sanko-hanke, alueena Satakunta, Harjavalta hallinnoi; 34 700 e (90 %)

- Harrastamisen Harjavalta malli 28 571€ (70%)

Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen

- Vakan, esi- ja perusopetuksen tasa-arvo; 107 500 € (80 %)

Sivistyspalveluiden henkilökunnan täydennyskoulutus

- Osaava Satakunta; Pori hallinnoi, laskutus asukasluvun mukaan n. 3500 e / vuosi

Kansainvälisyystoiminta

- Keskustan alakoulun Erasmus+ -kansainvälisyys hanke 19 900 e (100%)

Lukio

- 100Lukiassa vahvaksi -hanke, usean lukion yhteishanke.
Opetushallitus on myöntänyt hankkeelle 175 499 e (90%).
Kankaanpää hallinnoi.

322 KASVATUS- JA KOULUTUSPALVELUT	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITTUOTOT	346 570	345 000	409 588	18,7	409 588	409 588
MAKSUTUOTOT	179 904	138 500	138 500	0,0	62 500	62 500
TUET JA AVUSTUKSET	382 890	365 000	174 710	-52,1	174 710	174 710
MUUT TOIMINTATUOTOT	32 427	31 315	30 821	-1,6	30 821	30 821
TOIMINTATUOTOT	941 790	879 815	753 619	-14,3	677 619	677 619
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-9 219 487	-9 586 867	-9 648 981	0,6	-9 541 205	-9 541 205
PALVELUJEN OSTOT	-2 470 405	-2 668 878	-2 692 765	0,9	-2 692 765	-2 692 765
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-305 759	-321 930	-228 800	-28,9	-228 800	-228 800
AVUSTUKSET	-205 270	-180 000	-167 000	-7,2	-167 000	-167 000
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 733 560	-1 499 344	-1 466 112	-2,2	-1 466 112	-1 466 112
TOIMINTAKULUT	-13 934 480	-14 257 019	-14 203 658	-0,4	-14 095 882	-14 095 882
TOIMINTAKATE	-12 992 691	-13 377 204	-13 450 039	0,5	-13 418 263	-13 418 263
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-13 086	-32 553	-39 358	20,9	-39 358	-39 358
TILIKAUDEN TULOS	-13 005 776	-13 409 757	-13 489 397	0,6	-13 457 621	-13 457 621
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-13 005 776	-13 409 757	-13 489 397	0,6	-13 457 621	-13 457 621

Tulosalue: KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN PALVELUT

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tulosyksikön tavoitteena on kirjastolain mukaisesti edistää asiakkaiden yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin; tiedon saatavuutta ja käyttöä; lue-
miskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa; mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen ke-
hittämiseen; sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteena on järjestää
ajantasaiset, saavutettavat ja riittävän resurssien varustetut kirjasto- ja tietopalvelut sekä kulttuuri-
palvelut eri ikä- ja kohderyhmille.

Kirjasto on osa Satakirjastojen yhteisjärjestelmää, johon kuuluvat kaikki Satakunnan kunnat. Yhteis-
järjestelmän ja toimivan logistiikan ansiosta kirjaston asiakkaille on tarjolla maksuttomasti koko
maakunnan yleisten kirjastojen aineisto. Kirjastossa on käytössä omatoimiaika arkiaamuisin, jolloin
asiakkaat pääsevät käyttämään kirjaston tiloja ja tietokoneita sekä lainaamaan ja palauttamaan lai-
nausautomaattia käyttäen.

Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan tärkeänä osa-alueena on lapsiin ja nuoriin kohdistuva työ, kuten eri-
laiset kirjastoseikkailut, tiedonhaunopetukset ja kirjavinkkaukset varhaiskasvatuksen, perus- ja lu-
kio-opetuksen ryhmille. Näiden lisäksi kirjastossa tehdään ns. hakeutuvaa kirjastotyötä erityisryh-
mien kanssa, kuten kuntouttavan työtoiminnan ja kehitysvammaisten nuorten ja nuorten aikuisten
kanssa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut on sitoutunut toiminnassaan sivistyslautakunnan hyväksymään
kulttuurikasvatussuunnitelmaan, jossa on mukana useita kulttuuritoimijoita myös kolmannelta sek-
torilta.

Toiminnassa on huomioitu väestön ikääntyminen ja asetettu ikäihmisten kirjasto- ja kulttuuripalve-
lut yhdeksi tärkeäksi painopistealueeksi. Seniori-ikäisille järjestetään omia kerhoja, ja kirjasto- ja
kulttuuripalvelut ovat aktiivisesti mukana vanhustenviikon tapahtumatarjonnassa. Kirjastolla on
myös edustus vanhusneuvostossa. Harjavallan kirjasto on osa valtakunnallista digitukiverkostoa ja
tarjoaa digitukea asiakkaille sekä henkilökohtaisena palveluna että ryhmäopastuksena resurssiensa
mukaisesti.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluissa tehdään paljon yhteistyötä kaupungin eri yksiköiden ja kolmannen
sektorin toimijoiden kuten varhaiskasvatuksen, koulutoimen, nuorisotoimen, Sataopiston, musiik-
kiopiston ja erilaisten yhdistysten kanssa. Kirjasto- ja kulttuuritoiminnalla tuetaan lasten, nuorten,
perheiden, yksinelävien ja ikäihmisten hyvinvointia ja elämän merkityksellisyyttä sekä osaltaan en-
naltaehkäistään syrjäytymistä ja ongelmien kasautumista. Tavoitteena on lisätä myös asiakkaiden
mahdollisuuksia vaikuttaa palvelujen sisältöihin.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen yksikkö järjestää kaupungin virallisia juhlia. Vuosittain järjestetään
myös useita muita kulttuuritapahtumia Harjavalta-salissa, kirjastossa ja muissa kaupungin tiloissa,
usein yhteistyössä kolmannen sektorin ja muiden hallintokuntien kanssa. Asiakkaille tarjotaan myös

omakustanteisia teatterimatkoja. Kirjaston näyttelytilassa järjestetään näyttelyitä ja kirjastossa on Harjavallan Sotaveteraanien pysyvä perinnenäyttely ”Kun käsky kävi”. Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen henkilökunta osallistuu kaupungin viestinnän ja markkinoinnin kehittämiseen ja toteuttamiseen sekä toimittaa kaupungin Vallan Väylä –tiedotuslehteä.

Kolmannen sektorin toimijoita tuetaan vuosittain perus- ja kohdeavustuksin.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Palveluiden laadukkuus ja riittävät kokoelmat
Toimenpide	Riittävä ja asiantunteva henkilöstöresurssi; monipuolinen ja riittävä hankinta eri aineistolajeittain
Arviointikriteeri/mittari	Yleinen tyytyväisyys kirjasto- ja kulttuuripalveluihin/asiakaskysely
Tavoitetaso	Asiakastyytyväisyys vähintään 4,3 (asteikolla 1–5)
Tavoite	Kirjasto- ja kulttuuritoiminnan monipuolisuus
Toimenpide	Aktiivinen tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen vuoden mittaan eri kohderyhmät ja tapahtumalajit huomioiden
Arviointikriteeri/mittari	Eri kohderyhmille suunnattujen kirjasto- ja kulttuuritapahtumien määrä ja osallistujat Käyttäjäkoulutusten määrä tunteina ja osallistujat
Tavoitetaso	45 aikuisten tapahtumaa ja 800 osallistujaa 95 lasten tapahtumaa ja 1700 osallistujaa 20 nuorten tapahtumaa ja 500 osallistujaa Käyttäjäkoulutusta 55 tuntia ja 800 osallistujaa

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2023 koko Suomi	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Määrätavoitteet						
Lainat/asukas	15,0	15,1	16,0	16,0	16,5	16,5
Kirjastokäynnit/asukas	8,6	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
<i>Tapahtumat</i>						
-tapahtumien määrä		252	185	160	160	160
-osallistujien määrä		6009	3700	3000	3000	3000
<i>Käyttäjäkoulutukset</i>						
-tuntimäärä		87	65	55	55	55
-osallistujien määrä			1000	800	800	800
Kulttuuriavustuksen saajat		1217 11	17	12	12	12
Tehokkuus/taloudellisuus						
Lainan hinta (kirjaston toimintakulut/lainat)	4,31	4,5	4,2	4,2	4,0	4,0
Käynnin hinta (kirjaston toimintakulut/kirjastokäynti)	7,50	9,1	9,1	8,9	8,9	8,9
Kirjaston toimintakulut/as. Kulttuurin toimintakulut/as.	64,66	68,3 5,2	67,9 6,9	66,5 4,7	66,5 4,7	66,5 4,7
Toiminnan laajuus						
Lainaajia asukkaista	32,30 %	34,8 %	34,0 %	34,0 %	34,0 %	34,0 %
Kirjaston kävijät		50 421	50 685	50 258	50 258	50 285

Museotoimi

Museotoimen tavoitteena on museolain mukaisesti ylläpitää ja vahvistaa väestön ymmärrystä kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla ja säilyttämällä kulttuuriperintöä tuleville sukupolville, harjoittamalla siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisu-toimintaa.

Toiminnan painopisteet ovat kokoelmien ja museorakennusten ammatillisessa hoidossa ja kehitystyössä, näyttelytoiminnassa, tapahtumatuotannossa, toiminta-alueelle suuntautuvan kulttuurimatkailun ja imagorakentamisen kehittämistyössä ja yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Erityisesti painotetaan lasten ja nuorten kasvun tukemista, aktiivi-ikäisen väestön vapaa-aikapalvelujen monipuolistamista ja ikäihmisten elämänlaadun lisäämistä.

Harjavallan kaupungin museotoimi sisältää Emil Cedercreutzin museon (ECM) ja Huittisten museon (HuMu).

Emil Cedercreutzin museo on taide- ja kulttuurihistoriallinen museo, jonka omistaa Emil Cedercreutzin säätiö. Museon hallinnasta ja hoidosta vastaa Harjavallan kaupunki Emil Cedercreutzin säätiön ja Harjavallan kaupungin kesken vuonna 2021 solmitun hallintasopimuksen perusteella.

Museo koostuu taiteilijakoti Harjulasta, Maahengen temppelistä kansatieteellisine kokoelmineen, taidemuseosta kuvanveisto-, maalaus- ja siluettikokoelmineen, veistospuistosta sekä vaihtuvien näyttelyjen tiloista. Museon tallennus-, tutkimus-, opetus-, tapahtuma- ja näyttelytoiminta kohdentuu Emil Cedercreutzin elämäntyöhön, satakuntalaiseen taiteeseen 1950-luvulta lähtien, satakuntalaiseen agraarikulttuuriin ja näiden tulkintoihin modernin yleisötyön kautta.

Huittisten museo on Huittisen kaupungin omistama kulttuurihistoriallinen museo. Museon hallinnasta ja hoidosta vastaa Harjavallan kaupunki kyseisten kaupunkien välisen hallintasopimuksen perusteella. Museon tallennus-, tutkimus- ja näyttelytoiminta kohdentuu museon toiminta-alueen paikalliskulttuuriin sekä presidentti Risto Rytin ja kuvanveistäjä, professori Lauri Leppäseen liittyviin aineistoihin.

Molemmat museotoimen alaiset yksiköt kuuluvat Satakunnan ammatillisesti hoidettujen museoiden verkostoon ja Museoliittoon sekä valtakunnalliseen ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto TAKOon. Emil Cedercreutzin museo kuuluu valtakunnalliseen maatalous- teemaisten museoiden Museoraitti-verkostoon. Molempien museoiden sidosryhmäyhteistyö on vilkasta myös paikallisella tasolla.

Emil Cedercreutzin museossa jatkaa oppisopimusopiskelija museopalvelujen peruspalvelutehtävissä. Oppisopimuksen arvioitu päättymisaika on kesäkuu 2025.

Molemmat museotoimen alaiset yksiköt osallistuvat talouden sopeuttamiseen.

Museotoimen tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Museoiden houkuttelevuus
Toimenpide	Tarjotaan yleisöä kiinnostavia näyttelyitä, tapahtumia ja verkkosisältöä
Arviointikriteeri/mittari	Sisältötuotanto, kävijämäärät, tiedotus ja asiakastyytyväisyys
Tavoitetaso	Vaihtuvia näyttelyitä 5 Tapahtumia yhteensä vähintään 20 Kävijämäärät yhteensä vähintään 8000 / vuosi Aukiolopäivät: ECM 230, HuMu116 Markkinointi ja tiedotus on näkyvää, oikein suunnattua ja tavoitettavaa. Asiakastyytyväisyys vähintään tasolla 4 (asteikolla 1-5)
Tavoite	Laadukkaat museopalvelut
Toimenpide	Asiantunteva ja monipuolinen museotyöskentely
Arviointikriteeri/mittari	Yleisötyö. Kokoelmatyö. Sidosryhmäyhteistyö.
Tavoitetaso	Näyttelyopastuksia 250 Kokoelmapoliittinen ohjelma on käytössä Digitoituja objekteja 400 Sidosryhmäyhteistyö on vilkasta ja tuloksellista paikallisella, maakunnallisella ja valtakunnallisella tasolla Listataan yhteistyötökumppanien lukumäärä: paikallinen / maakunnallinen / valtakunnallinen

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Perusnäyttelyjen lukumäärä	10	11	11	11
	ECM 7	ECM 7	ECM 7	ECM 7
	HuMu 3	HuMu 4	HuMu 4	HuMu 4
Vaihtuvien näyttelyjen lukumäärä	7	7	7	5
	ECM 6	ECM 6	ECM 6	ECM 4

	HuMu 1	HuMu 1	HuMu 1	HuMu 1
Kulttuuritapahtumien lukumäärä	28 ECM 25 HuMu 3	30 ECM 26 HuMu 4	30 ECM 26 HuMu 4	20 ECM 16 HuMu 4
Kulttuuritapahtumiin osallistuneiden lukumäärä	1100 ECM 1000 HuMu 100	1150 ECM 1000 HuMu 150	1150 ECM 1000 HuMu 150	900 ECM 700 HuMu 200
Näyttelyopastusten lukumäärä	400 ECM 300 HuMu 100	400 ECM 300 HuMu 100	350 ECM 300 HuMu 50	250 ECM 200 HuMu 50
Digitoitujen objektien määrä	400 ECM 300 HuMu 100	400 ECM 300 HuMu 100	400 ECM 300 HuMu 100	400 ECM 300 HuMu 100
Kävijämäärät	9000 ECM 8000 HuMu 1000	9000 ECM 8000 HuMu 1000	9000 ECM 8000 HuMu 1000	8300 ECM 7000 HuMu 1300
Koululaisten ja opiskelijoiden käynnit (sisältyy kävijämääriin)	750 ECM 600 HuMu 150	750 ECM 600 HuMu 150	750 ECM 600 HuMu 150	750 ECM 600 HuMu 150
Ilmaiskävijät yhteensä (sisältyy kävijämääriin)	6250 ECM 5500 HuMu 750	6250 ECM 5500 HuMu 750	6250 ECM 5500 HuMu 750	6800 ECM 6000 HuMu 800
Avoinna olopäivät	ECM 230 HuMu 116	ECM 230 HuMu 114	ECM 230 HuMu 116	ECM 230 HuMu 116
Toimintakulut/asukas	ECM 55 HuMu 6	ECM 60 HuMu 6	ECM 60 HuMu 6	ECM 51 HuMu 6

Museotoimen taloudelliset tavoitteet

Tulonmuodostusta pyritään kasvattamaan ulkopuolisella rahoituksella. Museotoimen molemmat yksiköt osallistuvat hankkeisiin ja etsivät aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta. Emil Cedercreutzin museon taloudelliset sopeuttamistoimet kohdentuvat mm. näyttelytoimintaan, tapahtumatuotantoon, hankintoihin, asiantuntijapalveluihin, markkinointiin ja kiinteistöihin. Kaikessa toiminnassa pyritään noudattamaan tarkkaa taloudellista harkintaa. Lisäksi pyritään toteuttamaan pitkävaikutteisia rakenteellisia muutoksia, mikäli niihin tarjoutuu mahdollisuuksia.

Museotoimen tavoitteet vuosille 2025–2027

Tavoitteena on museoiden ammatillisen toiminnan kehittämisen lisäksi kaupunkilaisten kulttuuriharrastuneisuuden ja asumistyytyväisyyden lisääminen sekä monikulttuurisuuden edistäminen. Osana Harjavallan kaupungin talouden tasapainottamisohjelmaa valmistellaan museon ja säätöön välisen hallintasopimuksen irtisanomista sopimuskauden päättyttyä 31.8.2026.

Liikunta ja ulkoilu

Liikunnan ja ulkoilun palveluilla edistetään kuntalaisten fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Liikunta- ja ulkoilupalveluiden tärkeimpänä tehtävänä on kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävien terveys- ja kuntoliikuntapalveluiden tuottaminen. Liikunnan harrastamiselle taataan monipuoliset toiminnalliset edellytykset. Hyvä yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden, lähikuntien, kaupungin muiden hallintokuntien ja Karhukuntien kanssa on avainasemassa toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kolmannen sektorin toimijoita tuetaan vuosittain perus- ja kohdeavustuksin.

Lapsille ja nuorille tarjotaan liikuntapalveluja, jotta lapset ja nuoret saadaan jo varhaisessa vaiheessa ymmärtämään liikunnan ja hyvän elämän välinen yhteys. Kaikille peruskoululaisille turvataan kuusi uintikertaa uimahalliin ja rajaton päiväkäyttö liikuntahalliin.

Terveys- ja kuntoliikunnan palvelut ja asiakasmäärät on saatu koronaa edeltävälle tasolle. Tavoitteeksi on asetettu, että yhä useampi työssäkäyvä pysyy työkykyisenä koko työuransa. Omasta kunnostaan huolehtivat eläkeläiset ovat terveempiä kuntalaisia. Ohjattujen liikuntaryhmien ja osallistujien määrää on palautunut normaalille tasolle.

Liikunta- ja uimahallin asiakasmäärät näyttävät osavuosikatsauksen 2024 perusteella ylittävän koronaa edeltävän tason ja ollaan pääsemässä talousarvion mukaiseen asiakasmääriin useiden vuosien jälkeen. Asiakasmäärien nousun taustalla on syyskaudella 2023 uuden hinnaston käyttöönotto.

Liikunta- ja uimahalliin tehtiin auditointi syksyllä 2024, jonka pohjalta ensi vuonna selvitetään toiminnan tehostamista mahdollisen yhtiöittämisen kautta. Selvitystyön rinnalla tehdään kehittämistoimia toiminnan tehostamiseksi.

Nuorisotyö

Nuorisotyön tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kasvua ja itsenäistymistä sekä edistää aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistumista. Nuorisotyö on luonteeltaan ennaltaehkäisevää. Toiminnassa korostuu yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus, nuorten osallisuus sekä ympäristön ja elämän kunioittaminen. Näitä teemoja toteutetaan järjestämällä mm. nuorisotila-toimintaa sekä erilaisia tapahtumia ja teemailtoja. Myös nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään nuorten osallisuuden vahvistamiseksi.

Nuorisotyö tekee yhteistyötä mm. koulujen, etsivien nuorisotyöntekijöiden, seurakuntien sekä lähikuntien kanssa nuorten hyvinvoinnin tukemiseksi sekä palveluiden monipuolistamiseksi. Nuorisotyössä tarjotaan edellytyksiä myös omaehtoiselle nuorisotoiminnalle tarjoamalla toimintatiloja, toimintavälineistöä sekä taloudellista tukea avustusten kautta.

Harjavallassa toimii kaksi nuoriso-ohjaajaa, joista toinen toimi on alkanut helmikuussa 2023. Nuorisotyölle on myönnetty ajalle 1.8.2024–31.7.2025 valtionavustusta aluehallintoviraston kautta 50 %: een maakunnallisen perusnuorisotyön koordinoimiseen toteuttamiseen yhteensä 34 700e. Talouden tasapainottamiseksi toinen nuoriso-ohjaajan toimi jätetään toistaiseksi täyttämättä.

Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön tavoitteena on tukea koulutuksen ja työn ulkopuolella olevia nuoria ja ohjata heitä heille kuuluviin palveluihin. Etsivä nuorisotyö toimii moniammatillisissa tiimeissä ja viranomaisverkostoissa mm. oppilaitosten, nuorisotyön, hyvinvointialueen ja työvoimaviranomaisten sekä puolustusvoimien kanssa. Etsivä nuorisotyö aloittaa työnsä nuoren kanssa nuoren antamien tietojen perusteella, viranomaisen voi ilmoittaa nuoren yhteystiedot etsivään nuorisotyöhön.

Etsivä nuorisotyö on erityisnuorisotyötä, joka tarjoaa nuorelle varhaisen kontaktin luotettavaan aikuiseen maksuttomasti ja vapaaehtoisesti. Etsivä nuorisotyö pyrkii vastaamaan nuoria koskettaviin ilmiöihin nopealla reagoinnilla. Harjavallassa toimii kaksi etsivää nuorisotyöntekijää. Aluehallintovirastolta haetaan valtionavustusta vuosittain etsivän nuorisotyön toteuttamiseen. Avustusta on myönnetty kuluvalle kaudelle 50 000 €. Nykyinen valtionavustus kattaa tuen 12.8.2025 asti. Etsivä nuorisotyö tavoittaa vuosittain 50–60 nuorta, joiden jäämistä yhteiskunnan toimintojen ulkopuolelle saadaan toiminnalla ehkäistyä. Harjavallassa arvioidaan olevan 15–28 -vuotiaita nuoria palveluiden ulkopuolella 127.

Liikunnan, ulkoilun ja nuorisotyön tavoitteet vuodelle 2025

Tavoite	Palvelujen laadukkuus
Toimenpide	Asiakastyytyväisyyskyselyt
Arviointikriteeri	Asiakkaiden tyytyväisyys liikunta-, ulkoilu- ja nuorisotyön palveluihin
Tavoite/tavoitetaso	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5 (asteikolla1-5)
Tavoite	Palvelujen saatavuus
Toimenpide	Järjestetään houkuttelevia palveluita
Arviointikriteeri	Liikunnan ja nuorisotyön palveluiden käyttö
Tavoite/tavoitetaso	Käyttö- ja osallistujamäärät lisääntyvät edelliseen vuoteen verrattuna

Tavoite	Terveys- ja kuntoliikunnan kehittäminen
Toimenpide	Järjestetään houkuttelevia palveluita
Arviointikriteeri	Ohjattujen terveys- ja kuntoliikuntaryhmien osallistujamäärät
Tavoite/tavoitetaso	Ohjattujen ryhmien osallistujamäärät lisääntyvät edelliseen vuoteen verrattuna

Taloudelliset tavoitteet:

Tunnusluvut	TP	TP	TA	TA	TS	TS
	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Honkala (kilpailut ja ottelut)	162	152	200	200	200	200
Liikuntasalit ja -halli (vuoroja / viikko)	104	100	110	110	110	110
KKI-kuntosalitoiminta (osallistujia/vuosi)	568	612	500	500	500	500
Liikunta- ja Uimahallin liikuntaryhmät (osallistujia/vuosi)	4 451	6 580	9 000	9 000	9 000	9 000

Nuorisotilat (kävijämäärä /vuosi)	2 204	1 714	4 000	4 000	4 000	4 000
Liikunta- ja uimahalli (kävijämäärä/vuosi)	44 887	55 051	60 000	60 000	60 000	60 000
Liikunta- ja uimahalli (nettomenot euroa/kävijä)	21,98	23,57	25,00	25,00	25,00	25,00
Liikuntahallin käyttötunnit / vko	47	52,75	50	50	50	50
Liikunta ja ulkoilu/ toimintakulut/asukas	168,34	228,92	213,6	207	207	207
Nuorisotyö/toimintakulut/asukas	28,34	29,84	50	46	46	46

Ulkoilun, liikunnan ja nuorisotyön yleiset tavoitteet vuosille 2025–2027

Kuntalaiset arvostavat tarjolla olevia palveluja. Palvelut ja toiminta kehittyvät ja monipuolistuvat.

396 KULTTUURI- JA VAPAA-AJAN PALVE	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITUOTOT	355 269	374 755	380 531	1,5	380 531	380 531
MAKSUTUOTOT	25 440	32 400	25 000	-22,8	25 000	25 000
TUET JA AVUSTUKSET	92 151	77 600	74 600	-3,9	74 600	74 600
MUUT TOIMINTATUOTOT	182 512	182 086	203 586	11,8	203 586	203 586
TOIMINTATUOTOT	655 373	666 841	683 717	2,5	683 717	683 717
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-1 050 396	-1 094 224	-1 028 861	-6,0	-1 093 626	-1 093 626
PALVELUJEN OSTOT	-711 160	-678 641	-668 914	-1,4	-668 914	-668 914
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-117 988	-115 270	-83 920	-27,2	-83 920	-83 920
AVUSTUKSET	-43 114	-69 000	-61 891	-10,3	-61 891	-61 891
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 458 319	-1 347 241	-1 307 243	-3,0	-1 307 243	-1 307 243
TOIMINTAKULUT	-3 380 976	-3 304 376	-3 150 829	-4,6	-3 215 594	-3 215 594
TOIMINTAKATE	-2 725 604	-2 637 535	-2 467 112	-6,5	-2 531 877	-2 531 877
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-7 753	-10 292	-10 291	-0,0	-10 291	-10 291
TILIKAUDEN TULOS	-2 733 357	-2 647 827	-2 477 403	-6,4	-2 542 168	-2 542 168

**SIVISTYSLAUTAKUNTA
HENKILÖSTÖRESURSSIT TA 2025 JA TS 2026-2027**

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ	31.12.2024		TA 2025		TS 2026	TS 2027
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Sivistyslautakunta yhteensä	187	184	180	179,5	178	176
Sivistystoimen hallinto	3	3	2	2	2	2
Kasvatus- ja koulutuspalvelut yhteensä	164	161	160	159,5	158	156
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä	63	63	62	62	62	62
Päiväkodit	58	58	58	58	58	58
Perhepäivähoito	5	5	4	4	4	4
Koulutuspalvelut yhteensä	101	98	98	97,5	96	94
Perusopetus	93	91	91	90,5	89	87
Lukiokoulutus	8	7	7	7	7	7
Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut yhteensä	20	20	18	18	18	18
Museotoimi	7	7	6	6	6	6
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut	5	5	5	5	5	5
Vapaa-aikatoimi	8	8	7	7	7	7
MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ	31.12.2024		TA 2025		TS 2026	TS 2027
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Sivistyslautakunta yhteensä	16	15,6	16	8,6	8	8

31 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
TOIMINTA TUOTOT						
MYYNNTTUOTOT	701 839	719 755	790 119	9,8	790 119	790 119
MAKSUTUOTOT	205 343	170 900	163 500	-4,3	87 500	87 500
TUET JA AVUSTUKSET	475 041	442 600	249 310	-43,7	249 310	249 310
MUUT TOIMINTA TUOTOT	214 939	213 401	234 407	9,8	234 407	234 407
TOIMINTA TUOTOT	1 597 162	1 546 656	1 437 336	-7,1	1 361 336	1 361 336
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-10 269 883	-10 681 091	-10 677 842	-0,0	-10 634 831	-10 634 831
PALVELUJEN OSTOT	-3 181 564	-3 347 519	-3 361 679	0,4	-3 361 679	-3 361 679
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-423 747	-437 200	-312 720	-28,5	-312 720	-312 720
AVUSTUKSET	-248 384	-249 000	-228 891	-8,1	-228 891	-228 891
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 191 879	-2 846 585	-2 773 855	-2,6	-2 773 355	-2 773 355
TOIMINTAKULUT	-17 315 457	-17 561 395	-17 354 487	-1,2	-17 311 476	-17 311 476
TOIMINTAKATE	-15 718 294	-16 014 739	-15 917 151	-0,6	-15 950 140	-15 950 140
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-20 839	-42 845	-49 649	15,9	-49 649	-49 649
TILIKAUDEN TULOS	-15 739 133	-16 057 584	-15 966 800	-0,6	-15 999 789	-15 999 789
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-15 739 133	-16 057 584	-15 966 800	-0,6	-15 999 789	-15 999 789

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Harjavallan kaupungin strategian painopisteenä on väkiluvun kasvattaminen.

Tekniset palvelut edistää tavoitetta kustannustehokkaan ja palvelevan sisäisen palvelutuotannon lisäksi pitämällä kaupungin ulkoisen ilmeen viihtyisänä ja kehittämällä yleisiä liikunta- ja puistoalueita.

Tulosalue: KUNNALLISTEKNISET PALVELUT

Toiminta kuuluu budjettirahoitteiseen toimintaan.

Palvelualueen kuvaus ja nykytilanne

Palvelualueelle sisältyvät teknisten palvelujen toimistotyöt, liikenneväylien, puistojen ja muiden yleisten alueiden, liikuntapaikkojen, maa- ja metsätilojen ja kaupungin kiinteistöjen piha-alueiden ylläpito, rakentaminen, yksityistieasiat sekä osin jätehuolto ja suljettujen kaatopaikkojen jälkihoito.

Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

Yhdyskuntatekniikan perusparantaminen. Yleisten alueiden ja puistojen hoitoa jatketaan positiivisen palautteen mukaisesti. Liikenneväylien vanhojen päällysteiden uusimista jatketaan. Yksi leikkikenttä peruskorjataan/vuosi.

Kunnallistekniset palvelut

Tavoite	Omaisuuuden arvon säilyttäminen
Toimenpide	Katuverkon peruskorjaukset nykyisen tason ylläpitämiseksi, leikkikenttien peruskorjaus.
Arviointikriteeri/mittari	Saneerausmäärät
Tavoitetaso	Päällystystöitä 15 000 m ²

Tunnusluvut

Kunnallistekniset palvelut

Tulosalueen ylläpidettävänä on 31.12.2024

Liikenneväyliä	180 km
Katuvalopisteitä	3 243 kpl
Rakennettuja puistoja	n. 64 ha
Leikkikenttiä	15 kpl
Maa- ja metsätiloja	n. 400 ha
Kiinteistöjen piha-alueita	n. 35 ha
Lisäksi liikenneviheriöitä	n. 10 ha
ja rakentamattomia puistoja	n. 90 ha
Kesä- ja talviliikuntapaikkoja	27 kpl
Latuverkostoa	60 km
josta valaistua	10 km

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Liikenneväylät km	179,7	179,7	180,0	180,0	180,0
Katuvalaistus kpl	3 243	3 243	3 243	3 250	3 250
Rakennetut puistot ha	64	64	65	65	65
Maa- ja metsätilat	387	400	400	400	400
Kiinteistöjen piha-alueet	33	34	35	35	35

420 KUNNALLISTEKNISET PALVELUT	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
MYYNITUOTOT	281 272	202 580	202 580	0,0	202 580	202 580
MUUT TOIMINTATUOTOT	26 536	0	0		0	0
TOIMINTATUOTOT	307 808	202 580	202 580	0,0	202 580	202 580
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0	12 000	12 000	0,0	12 000	12 000
HENKILÖSTÖKULUT	-702 579	-793 730	-826 911	4,2	-826 912	-826 912
PALVELUJEN OSTOT	-656 945	-752 862	-705 454	-6,3	-747 454	-747 454
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-406 674	-275 500	-269 700	-2,1	-273 300	-273 300
AVUSTUKSET	-25 810	-25 500	-25 500	0,0	-25 500	-25 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-96 866	-61 053	-115 725	89,5	-114 725	-114 725
TOIMINTAKULUT	-1 888 874	-1 908 645	-1 943 290	1,8	-1 987 891	-1 987 891
TOIMINTAKATE	-1 581 066	-1 694 065	-1 728 710	2,0	-1 773 311	-1 773 311
VUOSIKATE	-1 581 066	-1 694 065	-1 728 710	2,0	-1 773 311	-1 773 311
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-796 035	-793 268	-827 776	4,4	-827 776	-827 776
TILIKAUDEN TULOS	-2 377 102	-2 487 333	-2 556 486	2,8	-2 601 087	-2 601 087

Tulosalue: VESIHUOLTO

Vesihuollon toiminta on kohderahoitteista.

Palvelualueen kuvaus ja nykytilanne

Vesihuolto huolehtii toiminta-alueellaan vesihuollosta yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Vesihuollon toiminta-alueen hyväksyy valtuusto. Vesihuolto käsittää Harjavallassa vedenhankintaa (veden johtamista, käsittelyä ja toimittamista talousvetenä käytettäväksi) sekä viemärointiä (jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista ja käsittelyä).

Vesihuolto-palvelualueen henkilökuntaan kuuluu vesihuoltoteknikko ja neljä erikoisammattimiestä sekä kunnallistekniikan suunnittelijan palvelut (50 %).

Harjavallan kaupungin vesihuoltolaitoksen verkostoihin on liittyneenä vuoden 2023 lopussa n. 2 386 kulutuspiistettä. Vesijohtoverkosta on noin 149,4 km. Vedenottamoita on 3 kpl, joissa on yhteensä 8 siiviläputkikaivoa. Lisäksi vesijohtoverkoston on liitetty vesitorni ja desinfiointilaitos. Jätevesiverkosta on noin 113,7 km ja hulevesiviemäriverkosta noin 57,6 km. Jätevedenpumppaamoita on 27 kpl ja hulevesipumppaamoita 5 kpl.

Toimintaympäristön muutos

Vesihuoltoverkoston kunnan selvitystyötä jatketaan ja vesihuollon toimintavarmuutta pyritään lisäämään. Järilänvuoren pohjavesialueen suojelemiseen kiinnitetään erityistä huomiota, tehdään erilaisia toimenpiteitä ja suunnitelmia pohjavesivarojen suojelemiseksi sekä määrän ja laadun säilyttämiseksi. Selvitetään uuden vedenottamon mahdollista sijaintia ja selvitetään ylikunnallista vesihuoltoyhteistyötä vedenhankintaan. Vesihuollolle ei ole asetettu tuottovaatimusta.

Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet

Kriittinen menestystekijä	Vanhojen verkostojen saneeraukset
Arviointikriteeri/mittari	Saneerausmäärät
Tavoite/tavoitetaso	Vähintään 1 000 m yhteensä (talousvesi ja jätevesi)

Kriittinen menestystekijä	Hulevesiverkoston laajentaminen vuotovesimäärän pienentämiseksi
Arviointikriteeri/mittari	Hulevesiverkoston rakentaminen
Tavoite/tavoitetaso	Vähintään 1 000 m

Tunnusluvut

VESIHUOLTO	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Vesilaitos						
verkostoon pumpattu vesimäärä	1 017 869	962 944	1 017 869	939 362	939 362	939 362
myyty vesimäärä m ³ /a	926 261	893 067	926 261	883 000	883 000	883 000
vuotovesi %	9	7	9	6	6	6
verkosto km	149,2	149,5	149,6	149,8	149,8	149,8
kulutusposteitä kpl	2 377	2 386	2 400	2 389	2 391	2 393
Viemärlaitos						
Jokilaakson Ympäristö Oy:lle toimitettu jätevesimäärä	553 804	695 422	553 804	542 857	542 857	542 857
laskutettu jätevesimäärä m ³ /a	387 663	385 571	387 663	380 000	380 000	380 000
vuotovesi %	30	45	30	30	30	30
verkosto:						
jätevesiverkosto km	113,5	113,7	113,9	113,9	113,9	113,9
hulevesiverkosto km	55,6	57,6	57,6	58,8	59,8	60,8
kulutusposteitä kpl	2 124	2 130	2 146	2 132	2 134	2 136

465 VESIHUOLTO	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
MYYNITUOTOT	1 833 225	1 878 850	1 803 432	-4,0	1 803 432	1 803 432
TOIMINTATUOTOT	1 833 225	1 878 850	1 803 432	-4,0	1 803 432	1 803 432
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	10 250	25 150	22 300	-11,3	22 300	22 300
HENKILÖSTÖKULUT	-316 790	-371 006	-342 866	-7,6	-332 745	-332 745
PALVELUJEN OSTOT	-665 415	-742 410	-741 676	-0,1	-741 676	-741 676
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-169 661	-147 075	-143 400	-2,5	-143 400	-143 400
MUUT TOIMINTAKULUT	-43 631	-21 868	-27 705	26,7	-27 705	-27 705
TOIMINTAKULUT	-1 195 497	-1 282 359	-1 255 647	-2,1	-1 245 526	-1 245 526
TOIMINTAKATE	647 978	621 641	570 085	-8,3	580 206	580 206
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-548 479	-546 721	-540 871	-1,1	-540 871	-540 871
TILIKAUDEN TULOS	99 499	74 920	29 214	-61,0	39 335	39 335

Tulosalue: TEKNISET TUKIPALVELUT

Tulosalueen toiminta on kohderahoitteista.

Tulosalueen kuvaus

Tulosalue vastaa kaupungin omistamien rakennusten isännöinnistä, yllä- ja kunnossapidosta, peruskorjauksista, toimitilojen hankkimisesta sekä tilojen vuokrauksesta. Lisäksi tulosalueella hoidetaan keskitetysti ruokahuolto- ja siivouspalvelut kaupungille ja Satakunnan koulutuskuntayhtymälle.

TILAPALVELUT

Palvelualueen toiminta on kohderahoitteista.

Palvelualueen kuvaus

Palvelualue vastaa kaupungin omistamien rakennusten isännöinnistä, yllä- ja kunnossapidosta, peruskorjauksista, toimitilojen hankkimisesta sekä tilojen vuokrauksesta.

Vuoden 2025 talousarvion tavoitteet:

Energiatehokkuus, kiinteistöjen turvallisuus ja terveys

Tilapalvelut

Tavoite	Energiatehokkuus
Toimenpide	Energiatehokkuuden parantaminen
Arviointikriteeri/mittari	Kiinteistöjen kulutuslukemien seuranta
Tavoitetaso	Kiinteistöjen energiatehokkuus

Tavoite	Kaupungin omistamien tilojen tehokas käyttö
Toimenpide	Edistetään kaupungin omistamien tilojen tehokasta käyttöä
Arviointikriteeri/mittari	Vuokratut neliömäärät
Tavoitetaso	Kaikki tilat käytössä

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS2027
Määrätavoitteet						
– Rakennusten määrä	26	25	25	26	26	24
Tehokkuus/taloudellisuus						
– Menot €/m ² /a	79,02	92,2	68	68	68	68
– Menot €/m ³ /a	20,1	23,3	22,5	17,5	17,5	17,5
– m ² /kunnossapitohenkilö	5 857	5 950	5 700	5 700	5 700	5700
Toiminnan laajuus						
– Kerros m ²	52 719	53 455	55 159	55 159	53 555	52 000
– Rakennus m ³ (lämmin)	207 325	211 349	217 930	217 930	211 655	202 000

RUOKAHUOLTO JA SIIVOUS

Palvelualueella hoidetaan keskitetysti ruokahuolto- ja siivouspalvelut kaupungille sekä Satakunnan koulutuskuntayhtymälle.

Ruokahuolto ja siivous

Tavoite	Ruokahuolto/palvelun laatu
Toimenpide	Asiakkaat saavat laadukasta, asiallista ja ammattitaitoista palvelua.
Arviointikriteeri/mittari	Asiakastyytyväisyyskyselyt (asteikolla 1-5)
Tavoitetaso	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5

Tavoite	Siivous/palvelun laatu
Toimenpide	Asiakkaat saavat laadukasta, asiallista ja ammattitaitoista palvelua.
Arviointikriteeri/mittari	Asiakastyytyväisyyskyselyt (asteikolla 1-5)
Tavoitetaso	Asiakastyytyväisyys vähintään 3,5

Tunnusluvut	TP2022	TP2023	TA2024	TA2025	TS2026	TS2027
Keskuskeittiö						
- ateriasuoritteet	240 501	241 870	277 770	279 666	270 000	270 000
- euroa/ateriasuorite	3,45	3,70	3,88	3,98	3,98	3,98
Siivottavat neliöt	28 550	26 000	28 000	29 500	29 500	29 500
- euroa/tunti	23,56	25,44	25,85	26,53	26,63	26,73

461 TEKNISET TUKIPALVELUT	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
MYYNITTUOTOT	2 203 737	2 412 472	2 475 558	2,6	2 475 558	2 475 558
TUET JA AVUSTUKSET	16 800	8 000	8 000	0,0	8 000	8 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 676 986	5 263 350	3 934 081	-25,3	3 934 081	3 934 081
TOIMINTATUOTOT	7 897 523	7 683 822	6 417 639	-16,5	6 417 639	6 417 639
HENKILÖSTÖKULUT	-2 237 255	-2 170 611	-2 351 561	8,3	-2 351 561	-2 351 561
PALVELUJEN OSTOT	-1 399 125	-1 838 185	-1 090 573	-40,7	-1 110 573	-1 110 573
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 034 448	-1 642 257	-1 642 133	-0,0	-1 642 133	-1 642 133
MUUT TOIMINTAKULUT	-211 293	-240 613	-223 118	-7,3	-223 118	-223 118
TOIMINTAKULUT	-5 882 122	-5 891 666	-5 307 385	-9,9	-5 327 385	-5 327 385
TOIMINTAKATE	2 015 401	1 792 156	1 110 254	-38,0	1 090 254	1 090 254
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 367 219	-1 505 762	-1 563 254	3,8	-1 563 254	-1 563 254
TILIKAUDEN TULOS	648 182	286 394	-453 000	-258,2	-473 000	-473 000

**TEKNINEN LAUTAKUNTA
HENKILÖSTÖRESURSSIT TA 2025 JA TS 2026-2027
VAKINAINEN HENKILÖSTÖ**

	31.12.2024		TA 2025	TS 2026	TS 2027
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit	Vakanssit
Tekninen lautakunta yhteensä	69	66,6	68	68	67

kuunnitelmakauden muutokset

Kunnallistekniset palvelut	11	11	11	11	11
-----------------------------------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Vesihuolto	5	5	5	5	5
-------------------	----------	----------	----------	----------	----------

Tekniset tukipalvelut	53	50,6	52	52	51
Tilapalvelut	13	11,6	12	12	12
Ruokahuolto ja siivous	40	39	40	40	39

MÄÄRÄAIKAINEN HENKILÖSTÖ

	31.12.2024		TA 2025	TS 2026	TS 2027
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit	Vakanssit
Tekninen lautakunta yhteensä	5	5,5	5	5	5

40 TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNITTUOTOT	4 318 234	4 493 902	4 481 570	-0,3	4 481 570	4 481 570
TUET JA AVUSTUKSET	16 800	8 000	8 000	0,0	8 000	8 000
MUUT TOIMINTATUOTOT	5 703 522	5 263 350	3 934 081	-25,3	3 934 081	3 934 081
TOIMINTATUOTOT	10 038 556	9 765 252	8 423 651	-13,7	8 423 651	8 423 651
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	10 250	37 150	34 300	-7,7	34 300	34 300
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-3 256 624	-3 335 347	-3 521 338	5,6	-3 511 218	-3 511 218
PALVELUJEN OSTOT	-2 721 485	-3 333 457	-2 537 703	-23,9	-2 599 703	-2 599 703
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-2 610 784	-2 064 832	-2 055 233	-0,5	-2 058 833	-2 058 833
AVUSTUKSET	-25 810	-25 500	-25 500	0,0	-25 500	-25 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-351 790	-323 534	-366 548	13,3	-365 548	-365 548
TOIMINTAKULUT	-8 966 493	-9 082 670	-8 506 322	-6,3	-8 560 802	-8 560 802
TOIMINTAKATE	1 082 313	719 732	-48 371	-106,7	-102 851	-102 851
VUOSIKATE	1 082 313	719 732	-48 371	-106,7	-102 851	-102 851
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 711 734	-2 845 751	-2 931 901	3,0	-2 931 901	-2 931 901
TILIKAUDEN TULOS	-1 629 421	-2 126 019	-2 980 272	40,2	-3 034 752	-3 034 752

KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA

Tulosalue: KAUPUNKIKEHITYS

Tulosalueen sitova määräraha ja tuloarvio

Toiminta on budjettirahoitteista.

Tulosalueen kuvaus

Kaupunkikehityksen tulosalueen toimintaan sisältyvät yhdyskuntasuunnittelun ja ympäristötoimen palvelualueet. Yhdyskuntasuunnittelun tehtäviin kuuluvat mm. maanhankinta ja -luovutus, kaavoitus, tonttijaot, kiinteistönmuodostus, kunnallistekniikan suunnittelu, paikkatietopalvelut, osoiteasiat sekä maastomittaukset.

Ympäristötoimen tehtäviin kuuluvat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Tulosalueen nykytilanne

Yhdyskuntasuunnittelu

Taajama-alueilla on voimassa oikeusvaikutteinen yleiskaava, joka ohjaa asemakaavoitusta ja raaka-maan hankintaa. Yleiskaavan uudistaminen on aloitettu Yritysalueiden osayleiskaavalla, joka esitetiin valtuuston hyväksyttäväksi syyskuussa 2024. Yleiskaavalla osoitetaan lisää yritysalueita, joille laaditaan asemakaava ohjaamaan rakentamista. Asemakaavoista osa on vanhentuneita, mutta niitä uudistetaan maankäyttöpaineiden mukaan.

Kaupungin internetsivujen karttapalvelussa on laaja valikoima karttoja eri teemoista sekä myytävät tontit. Ajantasa-asemakaavasta ja yleiskaavayhdistelmästä saa karttaa osoittamalla esille alueen kaavamääräykset. Kartan mobiiliversiosta näkee myös sijaintinsa ja mm. paikallisia palveluja ja liikuntapaikkoja kartalla.

Kaupungin kartasto on osittain ajantasainen ja osittain vanhentunut. Virastokartta 1:5000 on melko hyvin ajan tasalla. Virastokarttaa sekä kaavan pohjakarttaa 1:500 pidetään maastomittauksilla ajantasaisena rakennusten ja tiestön osalta. Asemakaavahankkeiden alueilta ja kunnallistekniikan suunnittelualueilta pohjakartan muitakin elementtejä päivitetään maastomittauksin. Kiinteistörajakartta pidetään kiinteistötoimitusten perusteella jatkuvasti ajantasaisena. Pohjakuvioiden osalta tarve kaavan pohjakartan uudelleen piirtämiseen ilmakuvauksen pohjalta kasvaa ympäristön muuttuessa.

Tonttitarjonta on määrän puolesta riittävä, mutta kaikille ei löydy sijainniltaan tai laadultaan sopivaa tonttia. Kaupungilla on myynnissä noin 50 omakotitonttia, joiden tarjonta on monipuolista, valittavana on pelto- ja metsätontteja, myös omarantaisia tontteja Kokemäenjoen rannassa. Keskustan

palvelujen lähellä on tarjolla muutamia kerros- ja rivitalotontteja. Keskustan ulkopuolella niille ei ole kysyntää, paitsi joen rannassa oleville tonteille.

Sievarin alueen edullisimmat pienteollisuustontit ovat loppumassa. Eurantien vieressä on tarjolla hieman kalliimpia pienteollisuustontteja, joille on mahdollista sijoittaa myös paljon tilaa vaativan tavaran kauppaa. Tulevaa tonttitarjontaa varten on hankittu ja on edelleen tarpeen hankkia raaka- maata, jotta jatkossakin voidaan kaavoittaa tontteja kaupungin omistamalle maalle. Myös raaka- maan hankintaan tarvittavia vaihtomaita on oltava reservissä, jotta voidaan nopeammin hankkia lisää tonttimaata mahdollisten suurtenkin hankkeiden toteuttamiseen.

Yhteistyösopimuksen perusteella kaupungingeodeetti huolehtii Kokemäen kaupungin kiinteistöin- sinöörin tehtävistä toistaiseksi voimassa olevalla sopimuksella.

Ympäristötoimi

Kaupunkikehityksen lautakunta toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvonta- viranomaisena ja ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristönsuojeluviranomaisena. Lautakunta myöntää ympäristöluvut, maa-ainesluvut ja rakentamisen poikkeusluvut ja päättää tarvittaessa pakkokeinojen käyttämisestä.

Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia rakentamista koskevien lupien käsittelystä ja valvon- nasta, antaa rakentamisen neuvontaa ja valvoa kaavojen noudattamista sekä rakennetun ympäris- tön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa.

Rakennusvalvonnassa on käytössä Lupapiste -palvelu, jossa lupa-asiat voi hoitaa digitaalisesti. Lupa- pisteessä hakemukset, kysymykset ja piirustukset voi lähettää ja jakaa hankkeen osapuolten kesken sähköisesti. Rakennusvalvonnassa on jo käytössä sähköinen arkistointi.

Ympäristönsuojelun tehtäviin kuuluvat ympäristö- ja maa-aineslupa-asioiden käsittely ja valvonta, ilmansuojelu, vesiensuojelu, jätehuollon valvonta sekä meluntorjuntaan ja luonnon virkistyskäyt- töön liittyviä tehtäviä. Ympäristötarkastajan palvelut ostetaan Porin kaupungilta.

Toimintaympäristön muutos

Yhdyskunnan kehityksestä johtuvien muutosten takia keskustaajaman osayleiskaavasta on ollut usein tarvetta poiketa asemakaavoituksessa ja uusia asemakaavoja on laadittu myös yleiskaava- alu- een ulkopuolelle. Yritysalueiden osayleiskaava tukee ja sujuvoittaa uusien yritysalueiden asemakaa- vojen laatimista lainvoimaiseksi tultuaan.

Business Finland lähettää akkuklusterin yhteistyömahdollisuuksia omaaville kunnille kyselyjä yritys- ten sijoittumismahdollisuuksista. Yhdyskuntasuunnittelu on laatinut vastauksia näihin kyselyihin, jotka koskevat mm. tarkoitukseen sopivien tonttien kaavoitusta ja paikallisia yhteistyökumppaneita.

Fortum Power and Heat Oy:lle datakeskustonttia varten tehdyn kaksivuotisen suunnitteluvarauksen johdosta akkuklusterin suuriin (yli 10 ha) tonttikyselyihin ei ole tarjottavissa tontteja. Datakeskushankkeen mahdollinen käynnistyminen edellyttää alueen asemakaavoitusta ja kunnallistekniikan suunnittelua nopealla aikataululla.

Kaupungin talousarviossa 2025 painopisteenä on mm. kaupungin talous. Tätä tavoitetta edistää maanhankinta ja uusien yritystonttien kaavoitus, joilla voidaan saada uusia yrityksiä sijoittumaan Harjavaltaan ja tuomaan lisää työpaikkoja, yhteisö- ja kiinteistöverotuloja. Kaupungille tulevia taloudellisia vaikutuksia voidaan odottaa muutaman vuoden kuluessa.

Kiinteistöverotuksen rakennuskannan tarkastuksella voidaan saada verotuksen piiriin rakennuksia, jotka eri syistä puuttuvat verotuksessa käytetystä aineistosta. Tarkastukseen on hankittu ohjelma, jolla voidaan verrata kiinteistöverotuksen rakennuskantaa rakennus- ja huoneistorekisterin rakennuskantaan sekä verrata rekisterin rakennuskantaa ilmakuvaan ja kaavan pohjakarttaan. Alustavien rekisterivertailujen perusteella Harjavallassa ei kiinteistöverotuksesta puutu suuria määriä rakennusmassoja, joten eräissä kunnissa saatuja suuria lisätuloja ei ole odotettavissa. Rekisterivertailuja ja maastotarkastuksia pyritään tekemään omana työnä rakennusvalvonnan ja yhdyskuntasuunnittelun toimesta.

Uuden rakentamislain voimaantulo 1.1.2025 aiheuttaa vuonna 2025 ohjelmistojen muutostarpeita, joista aiheutuu kuntien maksettavia kehittämiskustannuksia. Näihin haetaan valtiolta avustuksia. Rakentamislain takia myös rakennusjärjestys on uudistettava.

Taloudelliset tavoitteet

Toimintamenot vähenevät vuoden 2024 talousarvioon verrattuna 2,8 %. Vähentyminen johtuu osin osa-aikaisen työntekijän eläköitymisestä ja osin yleiskaavan valmistumisesta. Toimintatuottojen arviota alennetaan 8,0 %, koska ei ole tiedossa isoja hankkeita, joista tulisi merkittäviä lisätuloja vielä vuonna 2025. Mikäli datakeskushanke etenisi, se lisäisi rakennusvalvonnan maksutuloja merkittävästi lähivuosina, mutta varovaisuusperiaatteella epävarmoja tuloja ei kuitenkaan ole lisätty tuloarvioon. Kaupunkikehityksen lautakunnan negatiivinen toimintakate pienenee 1,5 %.

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2025

Tavoite	Asiakaspalvelun sujuvuus.
Toimenpide	Palveluja tuotetaan riittävän nopeasti, asiakkaan tarpeet huomioidaan.
Arviointikriteeri/mittari	Palvelusuorituksen tuottamiseen kulunut aika.
Tavoitetaso	Tavoitetasona on valtakunnan keskitasoa nopeampi palvelu asemakaavoituksessa (alle 10 kk) ja tonttien lohkomisessa (alle 10 viikkoa). Rakennusluvut käsitellään keskimäärin alle 3 viikon kuluessa hakemuksesta.

Tavoitteet 2025–2027

- Rakennusjärjestyksen uudistaminen.
- Uusien yritystonttien asemakaavoitus.
- Kaupungin talousarvion 2025 painopisteenä on mm. kaupungin talous, jota edistetään huolehtimalla yritysten tonttitarpeista maapolitiikan ja kaavoituksen keinoin.

KAUPUNKIKEHITYKSEN TUNNUSLUKUJA

Ympäristötoimen luvat ja katselmukset käsittävät rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun suoritteet.

Toiminto (kpl)	2020	2021	2022	2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
asuntotonttien myynti	4	4	1	0	5	5	5	5
asemakaavoja hyväksytyt	1	4	3	1	2	2	2	2
kiinteistönmuodostus	13	11	11	10	15	10	10	10
rakennuspaikan merkinnät	14	10	9	15	15	10	10	10
ympäristötoimen luvat	91	84	97	75	80	70	70	70
ympäristöt. katselmukset	163	163	140	193	150	150	150	150

KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA HENKILÖSTÖRESURSSIT TA2025 JA TS2026-2027

VAKINAINEN HENKILÖSTÖ

	31.12.2024		TA 2025		TS 2026	TS 2027
	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Htv	Vakanssit	Vakanssit
Kaupunkikehityksen lautakunta yhteensä	7	6	7	6	7	7

51 KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
TOIMINTATUOTOT						
MYYNNTTUOTOT	35 127	34 000	32 000	-5,9	32 000	32 000
MAKSUTUOTOT	58 093	91 000	82 500	-9,3	82 500	82 500
MUUT TOIMINTATUOTOT	750	0	500		500	500
TOIMINTATUOTOT	93 970	125 000	115 000	-8,0	115 000	115 000
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-372 851	-365 019	-366 865	0,5	-366 864	-366 864
PALVELUJEN OSTOT	-241 019	-223 495	-208 623	-6,7	-208 623	-208 623
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-9 265	-8 700	-8 500	-2,3	-8 500	-8 500
MUUT TOIMINTAKULUT	-36 519	-36 359	-32 020	-11,9	-32 020	-32 020
TOIMINTAKULUT	-659 654	-633 573	-616 008	-2,8	-616 007	-616 007
TOIMINTAKATE	-565 685	-508 573	-501 008	-1,5	-501 007	-501 007
VUOSIKATE	-565 685	-508 573	-501 008	-1,5	-501 007	-501 007
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 221	-5 035	-5 035	0,0	-5 035	-5 035
TILIKAUDEN TULOS	-569 906	-513 608	-506 043	-1,5	-506 042	-506 042

IV TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelman mukaisiin poistoihin.

Toimintakate ilmaisee kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate kuvaa kuinka paljon tulorahoituksesta jää investointien, lainojen lyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen.

Tilikauden tulos on tilikauden tulojen ja menojen erotus ja se joko lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa.

VEROTULOT

Verotulot kasvavat Harjavallan osalta vuodesta 2024 vuoteen 2025 yhteensä noin 780 tuhatta euroa: Kunnallisverotulo kasvaa 640 tuhatta euroa ja yhteisöverotulo 140 tuhatta euroa. Kiinteistöverotulon arvioidaan pysyvän talousarvio vuonna 2025 vuoden 2024 tasolla.

Verotuloa arvioidaan kertyvän talousarvioehdotuksessa 22,7 miljoonaa euroa vuonna 2025. Ansioituloista kertyvää kunnallisveroa arvioidaan tilitettävän 13,3 miljoonaa euroa, yhteisöveroa 6,5 miljoonaa euroa ja kiinteistöveroa 2,9 miljoonaa euroa. Alla olevassa taulukossa on esitetty ennakkolliset verotilitystiedot.

Vuosi	Kunnallisvero	Yhteisövero	Kiinteistövero	Yhteensä	muutos%
2018	24 048 260	7 408 226	1 892 623	33 349 108	-4,2
2019	24 706 281	7 272 515	2 244 536	34 223 332	2,6
2020	24 952 203	7 229 332	2 572 759	34 754 294	1,5
2021	25 571 263	10 924 113	2 757 421	39 252 797	11,5
2022	26 236 453	12 240 037	2 823 271	41 299 761	5,0
2023	13 487 833	7 341 083	2 611 758	23 440 673	-76,2
2024*	12 660 000	6 360 000	2 860 000	21 880 000	-7,1
TA2025*	13 300 000	6 500 000	2 860 000	22 660 000	3,4
2026*	13 700 000	6 800 000	3 000 000	23 500 000	3,6
2027*	14 000 000	7 200 000	3 150 000	24 350 000	3,5

* ennakkolliset luvut

Valtuusto vahvistaa vuoden 2025 veroprosentit kokouksessaan 11.11.2024.

Harjavallan kaupungin vuoden 2025 tuloveroksi esitetään 8,9 prosenttia. Tuloveroprosenttiin ei esitetä muutoksia.

Kiinteistöveroprosentteihin ei tehdä muutoksia talousarviovuodelle 2025.

Tuloveroprosentti	8,9
Kiinteistöveroprosentit	
- yleinen rakennusten kiinteistövero	1,40
- yleinen maapohjan kiinteistövero	1,40
- vakituisten asuinrakennusten	0,50
- muiden kuin vakituisten asuinrakennusten	0,98
- voimalaitosten	3,10.

VALTIONOSUUDET

Valtionosuuksiin tulee muutos vuonna 2025 vuoteen 2024 verrattuna, kun työllisyystoiminnot siirtyvät valtiolta kunnille. Kuntien valtionosuus kasvaa TE-uudistusten laskennallisten kustannusten verran. Valtionosuudet kasvavat vuodesta 2024 vuoteen 2025 yhteensä noin 730 tuhatta euroa. TE uudistusten lisäksi valtio korvaa kunnille täysimääräisenä ansiotulovähennyksen valtionosuuden verokompensaationa. Valtionosuusennusteen mukaan talousarviovuoden 2025 valtionosuus on 850 tuhatta euroa negatiivinen. Peruspalvelujen valtionosuuden määrä on -906 tuhatta euroa, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus -301 tuhatta euroa, veromenetyksen kompensatiot 638 tuhatta euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus -281 tuhatta euroa.

Vuosi	Peruspalvelujen valtionosuus	Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	Veromenetysten kompensatiot mom. 28.90.35	Valtionosuus yhteensä	muutos %
2014	15 943 704	-477 514	-1 140 954		14 325 236	4,3
2015	13 840 624	-277 832	-889 347		12 673 445	-11,5
2016	13 873 345	-925 579	-800 584		12 147 182	-4,2
2017	12 813 673	-518 722	-569 216		11 725 735	-3,5
2018	11 759 628	-679 844	-680 934		11 078 694	-5,5
2019	10 930 290	-1 828 442	-599 078		10 331 212	-6,7
2020	10 674 743	-1 457 812	-427 944	3 128 122	13 374 921	29,5
2021	11 342 103	-620 004	-506 244	3 056 448	13 272 303	-0,8
2022	11 808 200	-1 384 100	-492 100	3 441 400	13 373 400	0,8
2 023	-1 401 860	-482 306	-358 485	1 086 401	-1 156 250	-108,6
2024*	-1 930 000	-436 000	-280 000	1 064 000	-1 582 000	36,8
2025*	-906 000	-301 000	-281 000	638 000	-850 000	-46,3

RAHOITUSTUOTOT JA –KULUT

Korkotuottoja arvioidaan kertyvän 4 000 euroa ja korkokuluja 750 000 euroa. Lainan määrän kasvun myötä tulevat kaupungin korkokustannukset kasvamaan merkittävästi talousarvio ja taloussuunnitelmavuosina. Pitkäaikaisen velan määrä kasvaa talousarviovuonna 2025 arviolta 5,6 miljoonaa euroa, mikä lisää korkokustannusten määrää tulevaisuudessa. Muita rahoitustuottoja arvioidaan kertyvän 34 500 euroa ja muita rahoituskuluja 8 000 euroa.

Kaupunki saa korko- ja rahoitustuottoja antolainoista, verotulojen tilitysten koroista ja muista sijoitusten koroista. Korko- ja rahoituskuluja syntyy lainojen ja verotilitysten koroista.

Tuloslaskelma, ulkoiset ja sisäiset

Harjavallokaupunki	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
MYYNITUOTOT	5 367 667	5 626 129	5 695 241	1,2	5 687 241	5 700 241
MAKSUTUOTOT	263 445	261 900	246 000	-6,1	170 000	170 000
TUET JA AVUSTUKSET	680 285	641 100	438 410	-31,6	443 410	443 410
MUUT TOIMINTATUOTOT	6 142 620	5 771 751	4 348 988	-24,7	4 348 988	4 348 988
TOIMINTATUOTOT	12 454 017	12 300 880	10 728 639	-12,8	10 649 639	10 662 639
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	10 250	37 150	34 300	-7,7	34 300	34 300
HENKILÖSTÖKULUT	-15 496 378	-15 920 591	-16 138 789	1,4	-15 999 599	-16 025 547
PALVELUJEN OSTOT	-7 718 405	-8 456 256	-8 318 234	-1,6	-8 320 734	-8 321 434
AINEET, TARVIKKEET JA AVUSTUKSET	-3 080 488	-2 535 651	-2 408 953	-5,0	-2 406 453	-2 408 513
MUUT TOIMINTAKULUT	-3 818 523	-3 583 336	-3 538 429	-1,3	-3 541 629	-3 542 029
TOIMINTAKULUT	-30 998 622	-31 573 334	-31 639 502	0,2	-31 503 012	-31 532 620
TOIMINTAKATE	-18 534 355	-19 235 304	-20 876 563	8,5	-20 819 073	-20 835 681
VEROTULOT	23 440 673	21 879 000	22 660 000	3,6	23 500 000	24 350 000
5000 Kunnan tulovero	13 487 833	12 659 000	13 300 000	5,1	13 700 000	14 000 000
5100 Kiinteistövero	2 611 758	2 860 000	2 860 000	0,0	3 000 000	3 150 000
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	7 341 083	6 360 000	6 500 000	2,2	6 800 000	7 200 000
VALTIONOSUUDET	-1 174 240	-1 650 482	-850 000	-48,5	-569 000	-379 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-246 367	-596 300	-719 500	20,7	-885 500	-982 500
VUOSIKATE	3 485 711	396 914	213 937	-46,1	1 226 427	2 152 819
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 914 976	-3 046 020	-3 205 958	5,3	-3 205 958	-3 205 958
SATUNNAISET ERÄT	-1 589	0	0		0	0
TILIKAUDEN TULOS	569 147	-2 649 106	-2 992 021	12,9	-1 979 531	-1 053 139
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	569 147	-2 649 106	-2 992 021	12,9	-1 979 531	-1 053 139

Tuloslaskelma, ulkoiset

Harjavalankaupunki	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	Muutos %	SV1 2026	SV2 2027
MYYNITUOTOT	2 617 835	2 775 516	2 600 736	-6,3	2 592 736	2 605 736
MAKSUTUOTOT	260 443	261 900	246 000	-6,1	170 000	170 000
TUET JA AVUSTUKSET	680 285	641 100	438 410	-31,6	443 410	443 410
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 753 645	2 567 633	1 101 421	-57,1	1 101 421	1 101 421
TOIMINTATUOTOT	6 312 208	6 246 149	4 386 567	-29,8	4 307 567	4 320 567
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	10 250	37 150	34 300	-7,7	34 300	34 300
HENKILÖSTÖKULUT	-15 490 927	-15 920 591	-16 138 789	1,4	-15 999 599	-16 025 547
PALVELUJEN OSTOT	-5 011 574	-5 630 714	-5 248 800	-6,8	-5 251 300	-5 252 000
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-3 038 398	-2 510 580	-2 383 882	-5,0	-2 381 382	-2 383 442
AVUSTUKSET	-884 828	-1 077 500	-1 235 097	14,6	-1 235 097	-1 235 097
MUUT TOIMINTAKULUT	-431 085	-379 218	-290 862	-23,3	-293 562	-294 462
TOIMINTAKULUT	-24 856 812	-25 518 603	-25 297 430	-0,9	-25 160 940	-25 190 548
TOIMINTAKATE	-18 534 355	-19 235 304	-20 876 563	8,5	-20 819 073	-20 835 681
VEROTULOT	23 440 673	21 879 000	22 660 000	3,6	23 500 000	24 350 000
5000 Kunnan tulovero	13 487 833	12 659 000	13 300 000	5,1	13 700 000	14 000 000
5100 Kiinteistövero	2 611 758	2 860 000	2 860 000	0,0	3 000 000	3 150 000
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	7 341 083	6 360 000	6 500 000	2,2	6 800 000	7 200 000
VALTIONOSUUDET	-1 174 240	-1 650 482	-850 000	-48,5	-569 000	-379 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-246 367	-596 300	-719 500	20,7	-885 500	-982 500
VUOSIKATE	3 485 711	396 914	213 937	-46,1	1 226 427	2 152 972
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 914 976	-3 046 020	-3 205 958	5,3	-3 205 958	-3 205 958
SATUNNAISET ERÄT	-1 589	0	0		0	0
TILIKAUDEN TULOS	569 147	-2 649 106	-2 992 021	12,9	-1 979 531	-1 053 139
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	569 147	-2 649 106	-2 992 021	12,9	-1 979 531	-1 053 139

V INVESTOINTIOSA

KAUPUNGINVALTUUSTON 14.06.2010/31 § PÄÄTTÄMÄT TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN HANKERAJAT

Aineettomat hyödykkeet	20.000 €
Koneet ja kalusto	20.000 €
Maa- ja vesialueet	30.000 €
Rakennukset	100.000 €
Kiinteät rakenteet ja laitteet	150.000 €
Osakkeet ja osuudet	hankekohtaisesti

Hankerajaa pienemmät investoinnit käsitellään hankeryhmässä.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
Hankkeet yhteensä	100 000	0	0	100 000
KAUPUNGINHALLITUS	TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
IT-palveluiden kehittäminen	100 000			100 000
MAA- JA VESIALUEET	TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA	TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
Hanke yhteensä	300 000	300 000	300 000	900 000
Maanhankinta.	300 000	300 000	300 000	900 000
KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA	TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
Hanke yhteensä	300 000	300 000	300 000	900 000
Maan myynti.	300 000	300 000	300 000	900 000
KONEET JA KALUSTO	TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
Hankkeet yhteensä	210 000	0	0	210 000
TEKNINEN LAUTAKUNTA	TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
Monitoimitraktori	160 000			160 000
KAUPUNKIKEHITYKSEN LAUTAKUNTA	TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
Mittausauton hankinta	50 000			50 000

RAKENNUKSET

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Hankkeet ja hankeryhmä yhteensä

Hankkeet yhteensä Yleisten alueiden kameravalvonnan
parantaminenKaupungin kiinteistöjen valaistuksen
energiatehokkuuden parantaminenKeskustan alakoulun
peruskorjaus/uudisrakentaminen.
Hankesuunnitelma ja suunnittelu.
Toteutus.

	TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
	950 000	5 000 000	5 000 000	10 950 000
Hankkeet yhteensä	875 000	5 000 000	5 000 000	10 875 000
Yleisten alueiden kameravalvonnan parantaminen	200 000			200 000
Kaupungin kiinteistöjen valaistuksen energiatehokkuuden parantaminen	175 000			175 000
Keskustan alakoulun peruskorjaus/uudisrakentaminen. Hankesuunnitelma ja suunnittelu. Toteutus.	500 000			10 500 000
		5 000 000	5 000 000	

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Hankeryhmä yhteensä

Liikunta- ja uimahallin tekniset päivitykset

	TA2025	TS2026	TS2027	2025-2027
Hankeryhmä yhteensä	75 000	0	0	75 000
Liikunta- ja uimahallin tekniset päivitykset	75 000			75 000

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET
TEKNINEN LAUTAKUNTA
Hankkeet ja hankeryhmä yhteensä

TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
1 805 000	1 555 750	1 088 000	4 448 750

Hankkeet yhteensä

	1 750 000	1 365 750	918 000	4 033 750
TAPO-hanke 1 Poistetaan Merstolan tasoristeys	350 000			350 000
Vinnarin katu- ja kunnallistekniikan saneeraus	1 200 000			1 200 000
Vinnari II, katu- ja kunnallistekniikan saneeraus		700 000		700 000
Veikonkadun, Kaukonkadun ja Seponkadun katu- ja kunnallistekniikan saneeraus			718 000	718 000
Vesijohdon saneeraus Teollisuuskatu - vesitorni		300 000		300 000
Sampsankadun, katu- ja kunnallistekniikan		165 750		165 750
Päällystystyöt 2025-2027	200 000	200 000	200 000	600 000

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET
TEKNINEN LAUTAKUNTA
Hankeryhmä yhteensä

	TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
	55 000	190 000	170 000	415 000
Puistojen ja leikkipaikkojen peruskorjaus. Leikkipaikat peruskorjataan ja uusitaan nykyisten turvallisuusmääräysten mukaisten normien mukaisesti eri ikäisille lapsille.				100 000
Pirilä		50 000		
Kreetala			50 000	
Päivölänkadun ja Satakunnantien vesijohto			90 000	90 000
Kohteet, joita ei ollut tiedossa talousarviota valmisteltaessa, esim putkirikot	30 000	30 000	30 000	90 000
Ollilankatu 70 pysäköintialueen laajennus		70 000		70 000
Osallistuva budjetointi		40 000		40 000
Vedenottamoiden alajakokeskusten päivittäminen	25 000			25 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ**INVESTOINTIOSA MENOT**

Hankkeet yhteensä

Hankeryhmät yhteensä

INVESTOINTIMENOT YHTEENSÄ

TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
3 235 000	6 665 750	6 218 000	16 118 750
130 000	190 000	170 000	490 000
3 365 000	6 855 750	6 388 000	16 608 750

INVESTOINTIOSA TULOT

Hankkeet yhteensä

INVESTOINTITULOT YHTEENSÄ

TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
300 000	300 000	300 000	900 000
300 000	300 000	300 000	900 000

INVESTOINNIT YHTEENSÄ NETTO

3 065 000	6 555 750	6 088 000	15 708 750
------------------	------------------	------------------	-------------------

INVESTOINTIMENOJEN ERITTELY

Uudishankkeet yhteensä

Peruskorjaushankkeet yhteensä

Koneet ja Kalusto yhteensä

Aineettomat hyödykkeet yhteensä

Maa- ja vesialueet yhteensä

TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
0	5 000 000	5 000 000	10 000 000
2 580 000	1 230 000	1 038 000	4 848 000
210 000	0	0	210 000
100 000	0	0	100 000
300 000	300 000	300 000	900 000

INVESTOINTITULOJEN ERITTELY

Maan myynti.

TA2025	TS2026	TS2027	2025 - 2027
300 000	300 000	300 000	900 000

VI RAHOITUSOSA

Talousarvion 2025 vuosikatteella 213 937 euroa ei pystytä kattamaan 3,1 miljoonan euron nettoinvestointeja. Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ovat 4,4 miljoonaa euroa vuonna 2025. Lisäksi lyhytaikaisen kassalainan osuutta rahoituksessa joudutaan pienentämään 2,7 miljoonalla eurolla vuonna 2025. Rahoitettavaksi jää 10 miljoonaa euroa, joka rahoitetaan ottamalla pitkäaikaista lainaa.

Kuntatodistusohjelman mukaista kassalainaa on kaupungilla yhteensä 7,0 miljoonaa euroa 31.12.2024. Lyhytaikaisen lainamäärän kasvu johtuu kasvaneista investointimenoista erityisesti arvioitua suuremmista maakaupoista. Kaupungin maksuvalmiuden varmistamiseksi kuntatodistusohjelman mukaisen kassalainan enimmäismäärää kasvatetaan 7,0 miljoonasta eurosta 10,0 miljoonaan euroon vuonna 2025. Tällöin lyhytaikaista kuntatodistusohjelman mukaista kassalainan lii miitti on 10 miljoonaa euroa vuonna 2025.

Rahoituslaskelma

HARJAVALLAN KAUPUNKI, (1 000 euroa)	TP 2023	MTA 2024	TA 2025	SV 2026	SV 2027
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
VUOSIKATE	3 486	397	214	1 216	2 153
SATUNNAISET ERÄT	-2				
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-45	-125	0	0	0
	3 439	272	214	1 216	2 153
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
INVESTOINTIMENOT	-5 216	-6 985	-3 365	-6 856	-6 388
RAHOITUSOSUUDET INVESTOINTIMENOIHIIN	98	0	0	0	0
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖD. LUOVUTUSTULOT	525	925	300	300	300
	-4 593	-6 060	-3 065	-6 556	-6 088
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-1 154	-5 788	-2 851	-5 340	-3 935
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET					
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	3	2	2	2	2
LAINAKANNAN MUUTOKSET					
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	3 500	7 500	10 000	9 500	8 500
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-4 214	-3 805	-4 430	-4 187	-4 326
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	3 000	1 300	-2 700	-200	-200
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-1 616	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	673	4 997	2 872	5 115	3 976
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-481	-791	21	-225	41

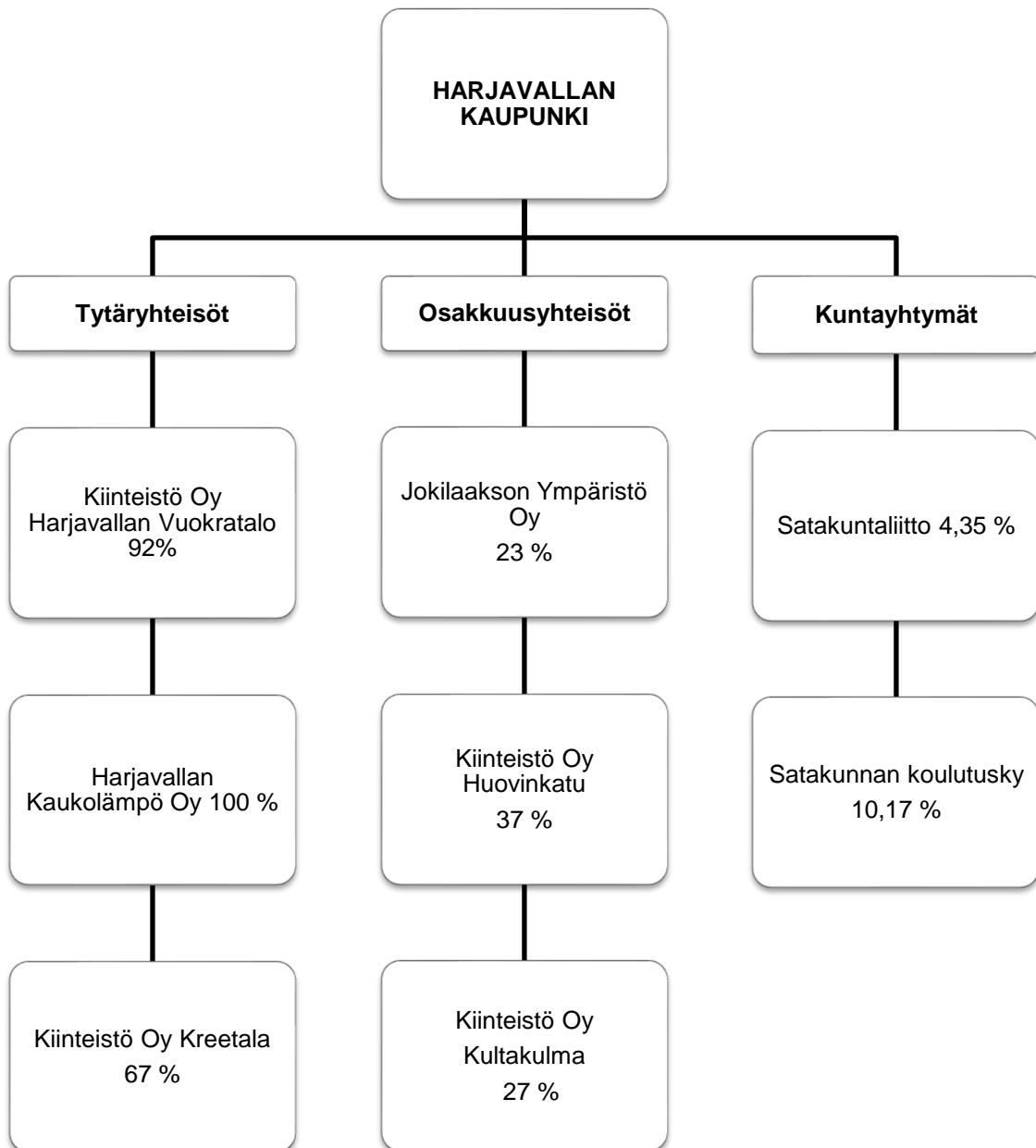
VII KUNTAKONSERNI

HARJAVALLAN KAUPUNGIN KONSERNIYHTEISÖT 2025

KONSERNITAVOITTEET

Toiminnan painopisteet vuonna 2025:

Emoyhteisön eli kaupungin tehtävänä on järjestää asukkailleen varhaiskasvatus-, koulutus-, kulttuuri- ja vapaa-aika- sekä kunnallisteknisiä palveluja ja huolehtia lainsäädännössä kunnalle säädettyistä tehtävistä.

Omistajaohjausta toteutetaan valtuuston hyväksymän konserniohjeen mukaisesti. Konsernijohto kiinnittää huomiota omistajaohjauksen merkityksen tiedostamiseen niin emoyhteisöä edustavien luottamushenkilöiden keskuudessa kuin tytäryhteisöissäkin. Omistajaohjausta terävöitetään edistämällä vuoropuhelua.

Kaupunkistrategian kirkastamisen myötä keskeiseksi strategiseksi tavoitteeksi on asetettu väkiluvun kasvattaminen. Kaupungin työpaikkaomavaraisuuden kasvaessa edelleen, on konserniin kuuluvan vuokrataloyhtiön varauduttava toteuttamaan asuntopoliittiseen ohjelmaan kirjattuja toimenpiteitä, jotta edes osa uusiin työpaikkoihin sijoittuvista saataisiin asumaan Harjavaltaan.

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntalaki edellyttää kuntakonsernin tiivistä talouden ohjausta ja omistajaohjauksen tehostamista kunnan hallinnossa.

Vuonna 2025 päämääränä on:

- tytär- ja osakkuusyhteisöjen sekä kuntayhtymien omistajaohjauksen terävöittäminen konserniohjeen mukaisesti

Tytäryhteisöille asetettavat tavoitteet:

- Kiinteistö Oy Harjavallan Vuokratalo ja Kiinteistö Oy Kreetala: kaupungin asuntopoliittisen ohjelman linjausten toteuttaminen.
- Harjavallan Kaukolämpö Oy: tuloutusvaatimus 3 % sijoitetulle pääomalle.
- Riskianalyysin tekeminen kaikissa konserniyhtiöissä.

Tavoitteiden toteutumista mitataan:

- Konserniohjeita on noudatettu ja toimielimet ovat ottaneet omiin suunnitelmiinsa mukaan konserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan suunnittelun ja toteutuksen seurannan oman palvelustrategiansa ja konserniohjeen edellyttämällä tavalla.
- Kustannukset eivät ylitä hyväksytyjä talousarvioita.
- Kiinteistöyhtiöt ovat selvillä korjausvelan määrästä.
- Konsernin yhteisöissä toimivat kaupungin edustajat ymmärtävät tehtävänsä ja vastuunsa.

Raportointi:

Konsernitavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksessa ja tilinpäätöksessä. Kaupungin konserniohjauksen vahvistaminen tytäryhteisöissä tapahtuu siten, että kaupunkia yhteisöissä edustavat luottamushenkilöt saavat konsernijohtolta tarpeen mukaan toimintaohjeita päätöksentekonsa tueksi ja toisaalta, että yhteisöissä tehdään kaupungin kanssa yhdenmukaisia ja kaupungin linjauksia tukevia päätöksiä.

VIII LIITTEET

